

Vlaams
Parlement

stuk **19** (2012-2013) – Nr. 6
ingediend op 11 juni 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

houdende aanpassing
van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2013

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Peter Van Rompuy

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy.

Vaste leden:

de heer Dirk de Kort, mevrouw Griet Smaers, de heren Koen Van den Heuvel, Eric Van Rompuy;
de heren Felix Strackx, Erik Tack, Christian Verougstraete;
de heren Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi;
de heren Ludo Sannen, Bart Van Malderen;
de heren Piet De Bruyn, Matthias Diependaele;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Johan Sauwens, Peter Van Rompuy;
de heer Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers, de heer Wim Wienen;
de heren Marino Keulen, Bart Tommelein;
de heer Patrick Janssens, mevrouw Güler Turan;
de heren Marc Hendrickx, Jan Peumans;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Bart Caron.

Stukken in het dossier:

- 19** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
 - Nr. 2-A t.e.m. 2-K: Verslagen
 - Nr. 3 t.e.m. 5: Amendementen
- 12** (2009) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 12-A** (2011-2012) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 12** (2012-2013) – Nr. 1: Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
 - Nr. 2: Verslag
- 17** (2012-2013) – Nr. 1: Algemene toelichting
 - Nr. 2-A t.e.m. 2-V: Toelichtingen bij de begroting
- 18** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 20** (2012-2013) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 2022** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
 - Nr. 2 en 3: Amendementen

INHOUD

I. Algemeen Regeringsbeleid.....	6
1. Toelichting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid.....	6
1.1. Algemene situering	6
1.2. Lineaire aanpassingen.....	6
1.3. Verschuivingen in het beleidsdomein Algemeen Regeringsbeleid	7
2. Bespreking.....	7
II. Financiën en Begroting	7
1. Toelichting door minister Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport bij de aanpassing van de middelenbegroting en de aanpassing van de uitgavenbegroting en bij het programmadecreet	7
1.1. Inleidende uiteenzetting	7
1.1.1. Middelenbegroting	7
1.1.2. Uitgavenbegroting.....	8
1.1.3. Programmadecreet	8
1.2. Preliminaire bespreking	10
1.2.1. Tussenkoms van de heer Dirk Van Mechelen en antwoord van de minister	10
1.2.2. Tussenkoms van de heer Lode Vereeck en antwoord van de minister	11
2. Toelichting door het Rekenhof bij zijn onderzoek van de begrotingsaanpassing.....	11
2.1. Inleidende uiteenzetting.....	11
2.1.1. Algemene situering.....	11
2.1.2. Middelen- en uitgavenbegroting	12
2.1.3. Programmadecreet	15
2.2. Bespreking.....	15
3. Bespreking ten gronde	17
3.1. Vragen en opmerkingen van de leden	17
3.1.1. Tussenkoms van de heer Felix Strackx	17
3.1.2. Tussenkoms van de heer Lode Vereeck.....	17
3.1.3. Tussenkoms van de heer Dirk Van Mechelen	21
3.1.4. Tussenkoms van de heer Erik Tack.....	23
3.1.5. Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman.....	24
3.2. Antwoorden van de minister	25
3.3. Replieken	28

3.3.1. Aanvullende vragen en opmerkingen van de leden	28
3.3.2. Aanvullende antwoorden van de minister	30
III. Afsluitende bespreking	30
1. Amendement nr. 41: stopzetting cross-border lease rioleringsstelsels Sint-Niklaas, Dendermonde en Hamme	31
2. Amendementen nr. 39 en 40: heroriëntatie en schrapping van buffers	34
3. Amendement nr. 8: groenestroomcertificaten	36
IV. Stemmingen	37
1. Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 (<i>Parl.St.</i> VI.Parl. 2012-13, nr. 18/1)	37
1.1 Tabel	38
1.2. Corpus van het decreet	38
1.3. Eindstemming	38
2. Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgaven- begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 (<i>Parl.St.</i> VI.Parl. 2012-13, nr. 19/1-5)	38
2.1. Artikelsgewijze bespreking en stemming	38
2.1.1. Tabel – Afdeling I – Begrotingskredieten	38
2.1.2. Tabel – Afdeling III – Diensten met afzonderlijk beheer ..	41
2.1.3. Tabel – Afdeling V – Vlaamse rechtspersonen	41
2.1.4. Corpus	41
2.2. Stemming over het geheel	44
3. Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013 (<i>Parl.St.</i> VI.Parl. 2012-13, nr. 2022/1-3)	44
Gebruikte afkortingen	46

Bijlagen: zie [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be

De werkzaamheden van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting aangaande de aanpassing van de middelenbegroting en de aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 en aangaande het daarbij horende programmadecreet vonden plaats op dinsdag 14 mei, dinsdag 21 mei, dinsdag 28 mei en dinsdag 11 juni 2013. Op de bijeenkomst van 14 mei 2013 verschaft minister Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport toelichting bij de aanpassing van de middelenbegroting, de aanpassing van de uitgavenbegroting en de voor de commissie relevante hoofdstukken van het programmadecreet. Op diezelfde datum bracht het Rekenhof verslag uit over zijn onderzoek van de begrotingsaanpassing en ging reeds een eerste preliminaire discussie door. Op dinsdag 21 mei 2013 werd het luik Algemeen Regeringsbeleid van de aanpassing van de uitgavenbegroting besproken met minister-president Kris Peeters. De algemene bespreking van de begrotingsaanpassing met minister Muyters vond plaats op dinsdag 28 mei 2013. Op dinsdag 11 juni 2013 vond, na een afsluitende bespreking over enkele amendementen, de eindstemming plaats over de integraliteit van de aanpassing van de middelenbegroting en over de integraliteit van de aanpassing van de uitgavenbegroting. Ook de aan de commissie toegewezen hoofdstukken (inclusief de relevante slotbepalingen) van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013 werden op die datum gestemd. De aanpassing van de uitgavenbegroting vormde het kernpunt van de besprekingen. Om die reden zijn de bespreking van de middelenbegroting en de bespreking van het ontwerp van programmadecreet mee geïntegreerd in het betreffende verslag.

Het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 werd behandeld conform het bepaalde in artikel 66 van het Reglement van het Vlaams Parlement. De voorzitter van het Vlaams Parlement verwees de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting naar de respectieve commissies die, na indicatieve stemming, bij de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting schriftelijk verslag uitbrachten over de hen voor onderzoek toegewezen decretale bepalingen en gedeelten van afdeling I (begrotingskredieten), afdeling III (diensten met afzonderlijk beheer) en afdeling V (Vlaamse openbare rechtspersonen en extern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid) van de krediettabel. Te dien einde werden zowel de decreetsartikelen als de decreettabel van het ontwerp van decreet opgesplitst (bijlage 1).

Zowel in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting als in de verschillende functioneel bevoegde commissies bestond de mogelijkheid tot het indienen van amendementen. In geen van de vakcommissies werden amendementen ingediend. Onder de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting ressorteren overigens ook een aantal specifieke aangelegenheden, waarover dus geen advies werd uitgebracht door enige andere commissie. In de functioneel bevoegde commissies waren alle stemmingen van indicatieve aard. De definitieve stemmingen en de eindstemming over het geheel van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 vielen onder de bevoegdheid van de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

De hierna genoemde functioneel bevoegde commissies brachten schriftelijk verslag uit bij de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting over de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 2013:

- Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed;
- Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid;
- Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media;
- Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie;
- Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie;

- Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken;
- Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme;
- Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking;
- Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid;
- Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand;
- Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen.

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting nam op haar afsluitende begrotingsvergadering van dinsdag 11 juni 2013 kennis van deze verslagen, die ook elk als parlementair stuk werden gedrukt.

Het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 18/1) werd uit de aard der zaak enkel behandeld door de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting. Deze behandeling gebeurde, zoals hoger reeds vermeld, gelijktijdig met de behandeling van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2013. Zoals eveneens hoger reeds vermeld, onderzocht de commissie in datzelfde tijdsbestek ook de aan haar toegewezen hoofdstukken en slotbepalingen van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013 (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2022/1). De verslaggeving met betrekking tot de uitgavenbegroting, de middelenbegroting en het programmadecreet werd geïntegreerd in onderhavig verslag.

Als bijlage bij dit verslag gaan ook nog de antwoorden van de Vlaamse Regering op de bemerkingen van het Rekenhof aangaande de aanpassing van de middelenbegroting en de aanpassing van de uitgavenbegroting (bijlage 3).

De bijlagen (opsplitsing over de commissies, PowerPointpresentatie van het Rekenhof en het antwoord van de Vlaamse Regering op de opmerkingen van het Rekenhof) zijn te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. ALGEMEEN REGERINGSBELEID

1. Toelichting door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid

1.1. Algemene situering

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting verklaart minister-president *Kris Peeters* dat er voor wat betreft de kredieten van het beleidsdomein Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) en het beleidsdomein Hogere Entiteiten bij deze begrotingscontrole slechts sprake is van bijstellingen ten gevolge van een aantal lineaire operaties die gelden voor het geheel van de Vlaamse begroting. Specifiek voor het beleidsdomein Algemeen Regeringsbeleid worden daarnaast ook enkele kleine, veeleer technische verschuivingen voorgesteld.

1.2. Lineaire aanpassingen

Bij de lineaire aanpassingen zijn er de desindexatie van de loonkredieten buiten het systeem van de indexprovisie, de indexatie volgens het systeem van de indexprovisie, de toerekening van de besparing op de personeelskosten in het kader van de besparing van 100 miljoen euro op de personeelskredieten van het Vlaams overheidspersoneel, de vermindering van de bijdrage aan de Pool der Parastatalen, de uitvoering van het sectorale akkoord 2010-2012 voor het jaar 2013 en ten slotte de endogene groei.

1.3. *Verschuivingen in het beleidsdomein Algemeen Regeringsbeleid*

Zoals gezegd, zijn er daarnaast ook een viertal beperkte verschuivingen in het beleidsdomein DAR. Er komt een compensatie van 100.000 euro vanuit het Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen (AGIV) naar lonen voor het Departement DAR. Daarnaast is er een bijkomende vermindering van 38.000 euro van de machtiging en het correlatief krediet van AGIV als aandeel in de besparingen beslist bij de politieke besluitvorming. Een vereffeningskrediet ad 88.000 euro van het artikel ‘algemene werking Vlaamse Regering’ wordt overgeheveld naar de projectondersteuning van de Kazerne Dossin. Tot slot zijn er een overdracht van de projectsubsidie van de vzw deSingel voor 400.000 euro vanuit het artikel voor informatie en communicatie-initiatieven naar de Cultuurbegroting en een overheveling van 578.000 euro vereffeningskrediet vanuit hetzelfde artikel naar de projectondersteuning Kazerne Dossin ter betaling van de laatste vorderingsstaten.

2. Bespreking

De heer *Sas van Rouveroy* beaamt dat het hier slechts om beperkte verschuivingen gaat. Hij vindt het positief dat de betaalkredieten in het domein Algemeen Regeringsbeleid dalen met 1,6 miljoen euro tot 140 miljoen euro, terwijl de beleidskredieten weliswaar ook dalen met 0,8 miljoen euro maar toch nog lager blijven dan de betaalkredieten. Dat gaat in tegen de algemene tendens van de begrotingscontrole waar op de meeste beleidsdomeinen de beleidskredieten groter worden dan de betaalkredieten, wat een risico op impliciete schuld meebrengt.

De middelen van het Vlaams Brusselfonds worden ten belope van 500.000 euro bijgesteld aan de betaalbehoeften. Het lid informeert naar de concrete redenen van die bijstelling. Voorts had hij graag vernomen waarom het Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen, gepland voor juni 2013, vertraging oploopt. De kredieten voor het algemene gelijk-kansenbeleid worden daardoor tijdelijk verhoogd met 176.000 euro, vermoedelijk om de meldpunten voor discriminatie iets langer te financieren.

Minister-president *Kris Peeters* laat opmerken dat het hier twee heel specifieke vraagpunten betreft, die buiten het bestek van het algemeen beleid vallen. Hij verwijst voor de antwoorden op die vragen dan ook naar de bevoegde vakministers en de overeenkomstige commissies.

II. FINANCIËN EN BEGROTING

1. Toelichting door minister Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport bij de aanpassing van de middelenbegroting en de aanpassing van de uitgavenbegroting en bij het programmadecreet

1.1. *Inleidende uiteenzetting*

Minister *Philippe Muyters* wijst er bij de aanvang van zijn uiteenzetting op dat in de commissievergadering van donderdag 11 april 2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2028/1) reeds uitvoerig ingegaan is op de begrotingsaanpassing. Hij zal zijn toelichting dan ook toespitsen op enkele vragen die toen gesteld werden. Voor detailinformatie verwijst hij naar de algemene toelichting bij de aanpassing van de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, 17/1) die onder meer een tabel over de oversijpelingseffecten en meer informatie over de lagere rentevoet omvat.

1.1.1. *Middelenbegroting*

Wat de gehanteerde parameters betreft, is sinds 11 april 2013 enkel de denataliteitscoëfficiënt gewijzigd. Op 19 april liet de FOD Financiën immers weten dat die stijgt van 104,7429 naar 104,7795, waardoor de ontvangsten stijgen met 2,9 miljoen euro.

Tegenover de begrotingsopmaak zijn twee hypothesen gewijzigd waarop de raming van de belasting op inverkeerstelling gebaseerd is. Bij de opmaak werd rekening gehouden met een percentage van wanbetalers van 5%, bij de begrotingsaanpassing wordt dat 2,17%. Dat laatste percentage is gebaseerd op de betalingen op 31 december 2012 voor het aanslagjaar 2011. De werkwijze van VLABEL met onder meer rappels en wegcontroles, zorgt voor een laag wanbetalerspercentage. Toen de FOD Financiën die belasting nog inde, was het percentage wanbetalers ongeveer 10%. Dat staft de stelling van de minister dat betere invordering en de verkeerscontrole wel degelijk een effect hebben op de inkomsten. Bij de opmaak van de begroting was de onwaarde bij BIV en verkeersbelasting op 6% geraamd. Bij de aanpassing wordt dat percentage dichter bij de realiteit gebracht, namelijk 2,1 tot 2,2% BIV en 9% voor de verkeersbelasting. Kortom, de stijging van het BIV wordt verklaard door een betere inning en de correctere inschatting van de onwaarde.

De lagere raming van het Eurovignet is te wijten aan een arrest van het Antwerpse Hof van Beroep dat in 2011 oordeelde dat enkel vrachtwagens die uitsluitend voor goederenvervoer gebruikt worden, moeten betalen. Daarnaast was er een dubbelstelling van het deel van het wegvignet dat via de firma AGES geïnd wordt op buitenlandse vrachtwagens.

De hypotheekrechten, bij de begrotingsopmaak op 138,5 miljoen euro geraamd, worden verhoogd tot 152,2. De realisaties van 2012 lagen immers heel wat hoger dan de ramingen, namelijk 143 ten opzichte van 133 miljoen euro.

1.1.2. Uitgavenbegroting

Aangaande de kritiek van de heer Sas van Rouveroi dat Vlaanderen slechts 0,01% van de fiscale autonomie gebruikt, verwijst de minister naar de bestaande problemen met die fiscale autonomie, niet in het minst omdat deze niet kan worden doorgetrokken in de belastingen van de niet-inwoners. Zo heeft Europa Vlaanderen voor vier categorieën in gebreke gesteld: jobkorting, ARKImedes, de mama-papalening en de winwinlening. De minister denkt dat te kunnen oplossen door in de reglementering op de belasting van niet-inwoners aanknopingspunten te maken die een niet-inwoner toch verbinden met een bepaald gewest. De federale overheid heeft dat tot nog toe niet gerealiseerd, omdat ze eerder de zesde staatshervorming als oplossing ziet.

Voor meer informatie over de scholenbouw en de te verwachten containerklassen in september 2013, verwijst de minister naar de memorie van toelichting bij het beleidsdomein Onderwijs en Vorming (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 17/2-F). De betaalkalender voor AGION en GO! wordt bij de begrotingsaanpassing opnieuw geactualiseerd met als resultaat de stijging van de vereffeningskredieten bij AGION. De regering verwacht dat de reeds voorziene 15 miljoen euro betaalkredieten voor extra capaciteit zullen volstaan. De betaalkredieten van het FFEU die in 2012 werden gereserveerd voor extra capaciteit, worden voor 100% voorzien.

1.1.3. Programmadecreet

Planbatenheffing – Brownfieldconvenanten

De planbatenheffing en voorheen ook de heffing op de leegstand van bedrijfsruimten konden de afsluiting van brownfieldconvenants op de helling zetten. In 1995 werden brownfields vrijgesteld van de heffing op leegstaande bedrijfsruimtes. Nu stelt de regering voor om de planbatenheffing op percelen die voorwerp uitmaken van een brownfieldconvenant, op te schorten. De opschorting wordt omgezet in een definitieve vrijstelling als het convenant tijdig uitgevoerd wordt. Als dat niet het geval is, wordt de heffing volgens de gewone voorwaarden opnieuw betaalbaar. Deze fiscale gunstmaatregel kan ook toegepast worden als de percelen al voor de inwerkingtreding van de nieuwe regeling voorwerp zijn van een bestaand brownfieldconvenant. Hij geldt dus ook voor lopende projecten.

Planbatenheffing – Zones met weekendverblijven

Bij de omzetting van zones voor weekendverblijven in woonzone worden de planbaten als onbillijk ervaren. De heffing is hoog omdat de terreinen vaak groot zijn, maar daarnaast leggen de RUP's vaak strenge gebruiksbeperkingen op, waardoor er soms maar een klein deel bebouwd kan worden. Daarom stelt de regering voor de planbaten te beperken tot een maximale oppervlakte van 2750 m², waarvoor de bijdrage 20.000 euro bedraagt. Het plafond geldt enkel voor bestemmingswijzigingen van weekendverblijven naar woonzone, waar het aantal woongelegenheden niet kan worden verhoogd, waar het bouwvolume niet kan worden verhoogd tot meer dan 1000 m² en waar er geen verkavelingsvergunning voor het perceel kan worden afgeleverd.

De codex van de planbaten bepaalt dat bij de omvorming van weekendzone naar woonzone de bijdrage automatisch naar de gemeenten gaat, terwijl het bestuur dat het RUP opstelt de planschade lijdt en eventuele juridische procedures moet voeren. Dat wordt als onbillijk ervaren. Daarom stelt de regering voor om de planbaten en de planschaden bij de overheid te leggen die het RUP voor de weekendverblijven opstelt.

Successierechten – Effecten

Wat de successierechten op effecten betreft, is de huidige regeling met een gemiddelde slotkoers voor drie verschillende maanden vooral voor buitenlandse en EER-effecten, omslachtig. Die koersinformatie is immers niet altijd vrij toegankelijk voor belastingplichtigen. Waardoor de aangiftetermijn soms in het gedrang komt. Daarom stelt de Vlaamse Regering voor om de belastingplichtige de keuze te laten tussen de beurswaarde op de dag van het overlijden, op de dag één maand na het overlijden of op de dag twee maand na het overlijden. Aangezien voortaan nog enkel de keuze bestaat tussen drie precieze data, hoeven er dus geen gemiddelden meer te worden berekend. Het potentiële nadeel is wel dat er nu mogelijks op één van die dagen een piek is.

Successierechten – Stiefkinderen

Het Grondwettelijk Hof oordeelde in een recent arrest dat het door Vlaanderen bepaalde in artikel 50 van het Wetboek der Successierechten een schending is van het gelijkheidsbeginsel. Als de natuurlijke ouder overlijdt voor de partner die de stiefouder is, wordt de nalatenschap nu nog belast volgens de categorie 'anderen'. Daarom stelt de regering voor om de successierechten zo aan te passen dat het stiefkind zoals de natuurlijke kinderen belast wordt. De minister schat het aantal gevallen op 15 tot 20 personen per jaar, de budgettaire impact – in de zin van een minderontvangst – is dus verwaarloosbaar.

Budgettaire en financiële controle

Bij de invoering van het Rekendecreet werd de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut opgeheven. Naar analogie met de artikelen 37 en 38 van het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid kan die opheffing echter slechts gedeeltelijk. Artikel 9 over de regeringscommissarissen of gemachtigden van Financiën mag immers niet sneuvelen. Daarom stelt de regering voor de opheffing in het programmadecreet te beperken.

Vlaams Fonds voor de Lastendelging

Momenteel kan decretaal niet gegarandeerd worden dat een verbintenis, betaald door een bepaalde entiteit, voor de begroting 2013 en de volgende begrotingen, alsnog ten laste kan genomen worden door het Vlaams Fonds voor Lastendelging (VFLD). De regering stelt voor om dat toch te garanderen. Entiteiten zullen geneigd zijn zelf sneller de schulden

en lasten te regelen, als de tussenkomst van het VFLD er niet door in het gedrang komt, waardoor op intresten en andere kosten kan worden bespaard.

Kas-, schuld- en waarborgbeheer

Met een aanpassing van het kas-, schuld- en waarborgbeheer wil de regering de rapportering beperken tot de subsector overheid (S.1312). Zonder die wijzigingen kan de autonomie en dus ook de ESR-kwalificatie voor de niet te consolideren overheidsondernemingen in vraag gesteld worden.

1.2. Preliminaire bespreking

1.2.1. Tussenkomst van de heer Dirk Van Mechelen en antwoord van de minister

Deze begroting kan maar in evenwicht afsluiten met de terugbetaling van de KBC-schuld, aldus heer *Dirk Van Mechelen*. Daarzonder is er een vrij groot structureel tekort, zo leidt hij af uit het ESR-gecorrigeerde primaire saldo van -424 miljoen euro in de geconsolideerde tabel. Dat tekort is de voorbije jaren opgelopen. Van een bedrag van +331 miljoen euro in 2011 naar -81 miljoen euro in 2012 en -189 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2013. Er is dus sprake van een vrij zwaar structureel tekort, dat gemaskeerd wordt via de terugbetaling van de KBC-schuld. Open Vld heeft dienaangaande ooit – bij wege van een voorstel van resolutie (*Parl. St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 351) – voorgesteld om de hoofdsommen van de KBC-terugbetalingen volledig te gebruiken voor schuldaflissing en de premie van 50% voor de helft te gebruiken voor schuldaflissing en voor de helft aan een fiscaal pact voor steden en gemeenten te besteden. De minister verklaarde toen alle gelden van KBC te zullen gebruiken voor schuldafbouw. De algemene toelichting stelt nu echter dat de kapitaalsterugbetaling van KBC ‘zoveel als mogelijk’ zal worden gebruikt voor schuldaflissing. Het lid vraagt zich dan ook af of een deel van de terugbetaling toch voor andere uitgaven zal worden gebruikt.

Minister *Philippe Muyters* legt uit dat het niet efficiënt is om de terugbetaling eerst voor de betaling van schulden te gebruiken om daarna nieuwe leningen te moeten afsluiten voor ESR8-investeringen of kapitaalsparticipaties. Het kapitaal en de premie worden in globa dus wel degelijk integraal gebruikt voor schuldafbouw, maar de ESR8-neutrale kapitaalsparticipaties en investeringen kunnen in mindering gebracht worden. Verder benadrukt de minister dat geen enkele betaling van KBC, noch de premie, noch het saldo, vervat is in het primaire saldo. Dat is overigens ook niet negatief, tenzij de ESR8-participaties in rekening gebracht worden.

De heer *Dirk Van Mechelen* beoordeelt de gezondheid van een begroting aan de hand van de tabel op pagina 49 van de algemene toelichting. De ontvangsten zijn 27,431926 miljard euro, de uitgaven zijn 26,165 miljard euro. Dat betekent op het eerste zicht een batig saldo van 1,266 miljard euro. Als bij de ontvangsten 1,750 miljard euro van de KBC geteld wordt, die eigenlijk bedoeld is om de schuld terug te betalen, vertoont alleen al het begrotingssaldo van de Vlaamse ministeries een negatief resultaat van -483 miljoen euro. Dat structurele tekort kan niet anders dan op termijn tot problemen leiden, net als het feit dat de betaalkredieten voor het eerst sinds lang opnieuw lager zijn dan de beleidskredieten.

Minister *Philippe Muyters* wijst erop dat de heer Van Mechelen bij de berekening van het gecorrigeerde primaire saldo geen rekening houdt met de onderbenutting, wat een positief saldo oplevert. Daar worden dan wel nog de rente-uitgaven afgetrokken. Europa beoordeelt trouwens het ESR-gecorrigeerde vorderingssaldo. En dat is positief en niet dankzij de KBC-middelen die buiten het primaire saldo gehouden worden.

De heer *Dirk Van Mechelen* concludeert dat het gewone begrotingssaldo toch bijna een half miljard euro in het rood staat. De regering laat daarenboven de betaalkredieten sub-

stantieel dalen en verhoogt de beleidskredieten, maar laat de onderbenutting stijgen tot een recordbedrag van 593 miljoen euro. Een structureel ongezonde situatie.

Minister *Philippe Muyters* ziet niet wat de KBC-ontvangsten daarmee te maken hebben. De terugbetalingen in kwestie worden immers afgetrokken van de ontvangsten omdat ze niet onder het primaire saldo vallen. De enige kritiek van de heer Van Mechelen kan dus zijn dat de onderbenutting verkeerd ingeschat wordt. De berekeningswijze ervan is echter onveranderd gebleven en daarbij is er nog de buffer van 150 miljoen euro.

Uit het begrotingssaldo, zonder de KBC-inkomsten, blijkt dat de regering bijna 500 miljoen euro meer uitgeeft dan ze ontvangt, herhaalt de heer *Dirk Van Mechelen*.

Minister *Philippe Muyters* repliceert dat de regering beslist heeft de onderbenutting van bij de opmaak in rekening te brengen om een meer realistische begroting te hebben. In het verleden kwam de onderbenutting desgevallend pas op het einde van de rit aan bod, waardoor er pas op het einde van het jaar uitgaven tegenover kwamen te staan of afspraken over werden gemaakt.

De heer *Dirk Van Mechelen* repliceert dat de gemeenten in de nieuwe beheers- en beleids-cyclus dat net niet mogen doen.

1.2.2. Tussenkoms van de heer Lode Vereeck en antwoord van de minister

Ook voor de heer *Lode Vereeck* moet de gezondheid van een begroting blijken uit het begrotingssaldo. Zonder de KBC-ontvangsten is er een tekort, maar als er ESR-gecorrigeerd wordt, niet meer. Bovenop de 593,4 miljoen euro onderbenutting, schrapt de minister uitgaven op de kostendrijvers, op enkele betaalincenties en op de loonuitgaven, ten gevolge van de positieve inflatieontwikkeling. In totaal is dat 246,1 miljoen euro minder. Op die manier wordt marge gecreëerd door uitgaven te schrappen. Niet omdat er bespaard wordt, maar omdat men meent dat deze uitgaven toch niet zullen moeten worden gedaan. Luidens eerdere uitspraken van de minister zijn dat geen besparingen, dus hoort het eigenlijk bij de onderbenutting. Naast de gewone onderbenutting bestaat er blijkbaar ook een soort alternatieve onderbenutting. De regering weet dus nu al dat ze 839,5 miljoen euro niet zal uitgeven. Dat is een gigantisch bedrag. Hij vraagt de minister na te kijken of er geen materiële fouten gemaakt zijn in de berekening.

Minister *Philippe Muyters* verwijst naar het Rekenhof dat stelt dat de vereffeningskredieten correct ingeschat worden. Ook hier kan de buffer van 150 miljoen euro eventuele tegenvallers ondervangen. Dienaangaande bevraagd, benadrukt de minister verder dat deze buffer niet gebruikt zal worden voor de usurperende bevoegdheden. De minister-president heeft dat overigens vorige week in plenaire vergadering uitdrukkelijk bevestigd.

De heer *Dirk Van Mechelen* wijst op de motivatie waarin staat dat de buffer kan worden gebruikt voor het opvangen van de gevolgen van tegenvallende economische groei of om extra uitgaven te kunnen betalen. Hij concludeert dat het parlement de Vlaamse Regering hier in wezen een blanco cheque van 150 miljoen euro geeft.

2. Toelichting door het Rekenhof bij zijn onderzoek van de begrotingsaanpassing

2.1. Inleidende uiteenzetting

2.1.1. Algemene situering

De heer *Daniël Vandendriessche*, eerste-auditeur-revisor, stelt dat de Vlaamse Regering, overeenkomstig artikel 16 van het Rekendecreet de documenten over de aanpassing van de begroting 2013 aan het Rekenhof heeft bezorgd, samen met het ontwerp van decreet hou-

dende bepalingen tot begeleiding ervan. De hoofdelementen van de aanpassing werden door de minister reeds in de vergadering van 11 april 2013 van deze commissie uitvoerig toegelicht (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2028/1). Bij de start van de begrotingscontrole werd de Vlaamse Regering geconfronteerd met minder gunstige economische parameters, waardoor de federale dotaties aanzienlijk zullen verminderen. Toch is de Vlaamse Regering erin geslaagd de begroting in evenwicht te houden, in hoofdzaak door een combinatie van twee maatregelen: een hogere raming van de onderbenutting en een vermindering van de betaalkredieten. Daarnaast kondigt de Vlaamse Regering naar aanleiding van deze begrotingscontrole heel wat maatregelen aan die een oplossing moeten helpen aanreiken voor een aantal belangrijke budgettaire uitdagingen in de toekomst. Na analyse van de voorliggende begrotingsaanpassing meent het Rekenhof toch enkele bedenkingen en opmerkingen te moeten formuleren.

2.1.2. *Middelen- en uitgavenbegroting*

De heer *Geert Robbe*, eerste auditeur, start met de macrobudgettaire context van de begrotingscontrole, gebaseerd op de raming van het Federaal Planbureau van februari 2013 waarbij, zoals uit de overeenkomstige tabel van de PowerPointpresentatie (bijlage 2) blijkt, de economische parameters van groei en inflatie, in vergelijking met de raming van september vorig jaar, naar beneden werden bijgesteld. Het gevolg daarvan is dat de geraamde ontvangsten voor het begrotingsjaar 2013 dalen met 316 miljoen euro.

Wil de Vlaamse Regering de begroting in evenwicht houden, dan moet ze dus ingrijpen langs de uitgavenzijde. Daarvoor schat de Vlaamse Regering de onderbenutting 240 miljoen euro hoger in dan bij de initiële begroting, waardoor de uitgaven met hetzelfde bedrag verminderen. Daarnaast worden er ook verminderingen van de betaalkredieten doorgevoerd voor 246 miljoen euro. Daarmee heeft de regering de ontvangstendaling overgecompenseerd zodat er ESR-matig een beleidsruimte van 170 miljoen euro vrijkomt. Die wordt voor ongeveer 5 miljoen euro niet benut, waardoor het vorderingssaldo toeneemt en er een klein overschot is. Respectievelijk 10 en 5 miljoen euro gaat naar het FFEU en de bestrijding van de jeugdwerkloosheid, maar het grootste deel komt in een nieuw gecreëerde buffer van 150 miljoen euro.

Bij de initiële begroting was de onderbenutting op 353 miljoen euro geraamd. Deze begrotingsaanpassing verhoogt de onderbenutting met 240 miljoen euro tot 593 miljoen euro. De regering motiveert dat met de hoge onderbenutting die bij de uitvoeringsresultaten van de begroting 2012 werd vastgesteld. Het Rekenhof heeft hier toch wel enkele bedenkingen bij. De hoge onderbenutting van 2012 is immers niet alleen te verklaren door efficiënt en zuinig overheidsoptreden maar ook door bijvoorbeeld vertragingen in de uitgaven of in de vereffening van sommige investeringsprojecten. Het is geen goed signaal om die vertragingen zonder meer te projecteren naar volgend jaar. Als het om recurrente uitgavenvertragingen gaat, is het beter om de kredieten naar beneden bij te stellen in plaats van ze recurrent te overschatten. Als het om eenmalige uitgavenvertragingen gaat, mogen ze zoals andere eenmalige effecten, niet in de onderbenutting worden meegerekend.

Volgens de toelichting vermindert de regering de betaalkredieten met 16,5 miljoen euro wegens de dalende inflatie, en met bijna 230 miljoen euro ten gevolge van “een secure evaluatie van de kredietbehoeften bij constant beleid en een minutieuze analyse van de betaalbehoeften”. Het Rekenhof vindt het goed dat de regering de uitgaven zo precies mogelijk raamt, maar die scherpstelling van de betaalkredieten heeft natuurlijk tot gevolg dat de kans op onderbenutting kleiner wordt. Ook dit gegeven zou dus in de verrekening van de onderbenutting moeten worden meegenomen. In de algemene toelichting staat daar echter niets over.

De nieuwe buffer is volgens de beperkte toelichting daaromtrent een provisie om tegenvallende economische groei of extra uitgaven op te vangen. Met het eerste verwijst men duidelijk naar een conjunctuurprovisie, maar wat met de extra uitgaven wordt bedoeld is niet toegelicht. Het Rekenhof gaat ervan uit dat het gaat om betaalincidenties of onverwachte uitgaven en niet om nieuw beleid. In dat geval gaat het dus om een uitgavenbuffer voor normrisico's, of met andere woorden een buffer om de negatieve impact van tegenvallende ontvangsten of van betaalincidenten op het vorderingensaldo en dus op het begrotings-evenwicht in ESR-termen tegen te gaan. Het Rekenhof wijst erop dat die provisie eigenlijk maar mogelijk is dankzij de hogere raming van de onderbenutting en dus ook staat of valt met de effectieve realisatie van die onderbenutting. Als de onderbenutting uiteindelijk kleiner is dan geraamd dan zal die buffer gedeeltelijk of misschien wel volledig moeten worden ingezet om de overschatte onderbenutting te compenseren. Anders gezegd, als het vorderingensaldo en dus ook het begrotingsevenwicht in belangrijke mate steunt op een hoog ingeschatte onderbenutting dan is er voor het halen van dit saldo of het begrotings-evenwicht naast het conjuncturele risico en het risico op onverwachte uitgaven ook nog het risico dat de onderbenutting van de begrote uitgaven kleiner uitvalt dan geraamd.

De beleidskredieten nemen bij deze begrotingsaanpassing in tegenstelling tot de betaalkredieten toe en er worden niet altijd vereffeningskredieten aan gekoppeld. Het gaat bijvoorbeeld over extra beleidskrediet voor investeringen in scholenbouw of de provisie voor het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK). De Vlaamse Regering gaat er van uit dat voor nieuwe investeringsprojecten dit jaar nog geen betaalkredieten nodig zijn.

Daarnaast wordt er luidens de algemene toelichting een provisie beleidskredieten vastgelegd van 100 miljoen euro, eveneens louter vastleggingskrediet zonder vereffenings- of betaalkrediet. Zoals bij de andere nieuwe provisie is ook hier de toelichting beperkt tot één enkele zin waarbij wordt gesteld dat de buffer moet toestaan om tegen het einde van het jaar een grondige monitoring te doen en indien nodig flexibel oplossingen te bieden aan dringende noden. Het Rekenhof plaatst toch wel vraagtekens bij een provisie die de Vlaamse Regering toestaat om budgettaire engagementen te nemen zonder voorafgaande goedkeuring door het Vlaams Parlement van de inhoud en het doel ervan. Een tweede begrotingsaanpassing tegen het jaareinde is beter ter rijmen met de prerogatieven van het Vlaams Parlement.

Behalve de toename aan beleidskredieten wordt in de algemene toelichting overigens ook nog melding gemaakt van een bijkomende alternatieve financiering waarbij het VIPA in 2013 verbintenissen kan aangaan die pas vanaf 2014 betaalkredieten noodzaken, voor jaarlijks 34 miljoen euro. Het Rekenhof merkt op dat hiervoor – behoudens de vermelding in de algemene toelichting – geen enkele machtiging in de begroting is ingeschreven. Aangezien voor die nieuwe beleidsmogelijkheden geen betaalkredieten worden aangeduid, is er voor 2013 nog geen ESR-impact, maar die zal er uiteraard wel zijn in de komende begrotingsjaren. Die impact is nog niet getoetst in een meerjarenraming. Het Rekenhof benadrukt in dat verband nog dat de voorafgaande toetsing van beleid met toekomstige budgettaire impact binnen een begrotingskader op middellange termijn in het kader van het Europese begrotingstoezicht binnenkort belangrijker zal worden en dat het Rekendecreet daarvoor eventueel zal moeten worden aangepast.

Wat de consolidatieperimeter van de Vlaamse overheid betreft, is het aantal begrotingen dat wordt voorgelegd in belangrijke mate toegenomen, vooral door begrotingen van de universiteiten en hogescholen. De effectieve consolidatie blijft echter nog beperkt. Als alle instellingen die een begroting hebben voorgelegd, mee zouden worden geconsolideerd, dan zou het vorderingensaldo dalen met 116,3 miljoen euro.

De heer Robbe gaat daarna in op een aantal aspecten van de ontvangsten en de uitgaven. De totale daling van de ontvangsten met 316 miljoen euro betreft vooral de ontvangsten van de ministeries. Bij de instellingen is er in dit verband globaal genomen weinig verandering. De federale dotaties worden naar beneden bijgesteld ten gevolge van de gewijzigde parameters. Die raming komt overigens – en dat is toch wel belangrijk – overeen met de federale raming.

De gewestbelastingen dalen met 10,8 miljoen euro, maar die daling wordt gecompenseerd onder meer door een toename van de toegewezen ontvangsten. De gewestbelastingen zijn trouwens voorzichtig geraamd. De Vlaamse Regering schat het aandeel van de gewestbelastingen die federaal worden geïnd zelfs gevoelig lager in dan de federale overheid.

Wat het uitgavendecreet betreft, stelt het Rekenhof vast dat in de initiële en de aangepaste begroting 2013 het aantal begrotingsruiters, zijnde de decreetbepalingen die afwijkingen toestaan op het reguliere normenkader, groot blijft. Met het Rekendecreet is nochtans een nieuw en eigentijds normenkader gecreëerd. Het Rekenhof beveelt dan ook aan om de begrotingsruiters en hun motivering systematisch te evalueren. Naar aanleiding van een eerste analyse wijst het Rekenhof alvast op enkele overbodige begrotingsruiters en op een gebrekkige verantwoording van heel wat begrotingsruiters. Zo kunnen de begrotingsruiters die de procedures van vaste uitgaven en van vereffenaar kort regelen, gelet op het Rekendecreet, voortaan vervangen worden door een besluit van de Vlaamse Regering dat die afwijkingen op het principe van het voorafgaand visum van de controleur van de vastleggingen regelt. Daarbij wordt overigens wel aanbevolen beide procedures te integreren en meer principieel in plaats van – zoals nu gebeurt – ad hoc te regelen. Ook de artikelen 45 en 46 van het initiële uitgavendecreet worden beter opgeheven, aangezien de daarin opgenomen specificatie van herverdelingsmogelijkheden recent in het Rekendecreet zelf is ingeschreven. Wat de gebrekkige verantwoording betreft, verwijst het Rekenhof onder meer naar het toestaan van tal van overdrachten en herverdelingen in afwijking van het Rekendecreet, spijts de niet-motivering van die afwijkingen in de verantwoording bij de decreetsbepalingen.

Met een samenvattende tabel op basis van de gegevens van de algemene toelichting, toont het Rekenhof aan dat de beleidskredieten toenemen (met 268 miljoen euro), daar waar de betaalkredieten afnemen (met 81 miljoen euro) terwijl de geraamde onderbenutting van de betaalkredieten bijzonder sterk stijgt (met ongeveer 68%). De stijging van de beleidskredieten situeert zich trouwens grotendeels in het beleidsdomein Financiën en Begroting en meer bepaald in de wijzigingen van de provisies opgenomen in het programma CB. Daaronder vallen onder meer de twee nieuwe buffers met uitsluitend vastleggingskrediet, namelijk de buffer beleidskredieten van 100 miljoen euro binnen de eerste provisie en de nieuwe provisie voor het SALK van 24 miljoen euro. In de tweede provisie wordt 62 miljoen euro vastleggingskredieten toegevoegd voor de responsabiliseringsbijdrage. Een duidelijke toelichting waarom er nu wel en bij de initiële begroting geen vastleggingskrediet was, ontbreekt echter. In de eerste provisie is ook de terugdraai te zien met betrekking tot de besparing van de personeelsgerelateerde kredieten ten belope van 100 miljoen euro. Dienaangaande wordt in het verslag van het Rekenhof een samenvatting gegeven van de stand van zaken wat de concretisering van die besparing betreft.

Een ander programma van het beleidsdomein Financiën en Begroting met belangrijke wijzigingen is het programma CD over het economisch overheidsinstrumentarium, dat nog uitsluitend uit participaties bestaat. Het vastleggingskrediet neemt ook daar toe, terwijl het vereffeningskrediet daalt. De toename van het vastleggingskrediet heeft te maken met twee nieuwe participaties, voor het SALK en voor innovatie. Ook hier is de toelichting bij die nieuwe participaties opnieuw heel beperkt zowel naar inhoud, vaststelling van het bedrag als toetsing van de criteria voor de ESR8-kwalificatie. De daling van het vereffeningskrediet wijst op een verdere vertraging in de vereffening van dit participatiebudget.

Tegenover het aangepaste vereffeningskrediet van 215 miljoen euro staan nog niet vereffende vastleggingen en het vastleggingskrediet (zowel nieuw als overgedragen krediet) van in totaal meer dan 800 miljoen euro. De impact op de schuldevolutie van de vereffening van de participaties via leningen of KBC-middelen wordt daardoor in belangrijke mate verschoven naar volgende jaren.

Ondanks de belangrijke budgettaire impact van de bijkomende alternatieve financiering van het VIPA, namelijk 34 miljoen euro gedurende 20 jaar, is daarover – behoudens een passage in de algemene toelichting – niets terug te vinden in de begrotingsdocumenten en de toelichtingen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Wat betreft het agentschap Zorg en Gezondheid wijst het Rekenhof op de vermindering van het vereffeningskrediet voor het thuis- en ouderenzorgbeleid met 10 miljoen euro waardoor het resterend bedrag van 627,6 miljoen euro kleiner wordt dan het geïndexeerde bedrag van 634,8 miljoen euro.

In het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie is de belangrijkste daling van betalingskrediet, namelijk 75 miljoen euro, voornamelijk terug te brengen tot twee verminderingen. Vooreerst vermindert in de begroting van het Minafonds de toelage aan de drinkwatermaatschappijen. Na de sterke vermindering bij de initiële begroting door het in rekening brengen van de subsidie-overschotten van vorige jaren, houdt de vermindering van de begrotingsaanpassing verband met een voorschot dat eind 2012 werd betaald op de toelage voor 2013. De kredietvermindering van 56,3 miljoen euro stemt niet volledig overeen met het betaalde voorschot van 67,3 miljoen euro, maar het verschil van 11 miljoen euro wordt niet toegelicht. Daarnaast is er de vermindering van de uitgaven van het Klimaatfonds met 20 miljoen euro. De reden van die vermindering is de lagere opbrengst (dat wil zeggen lager dan geschat bij de opmaak van de initiële begroting) van de veiling van emissierechten. De vraag rijst dan ook of het verminderde uitgavenkrediet zal volstaan om aan de Kyotoverplichtingen van de Vlaamse Gemeenschap te voldoen.

Bij het Fonds voor de Financiering van Eenmalige Uitgaven en schuldafbouw (FFEU) kan er na evaluatie van de rekening 2012 en de aangepaste begroting 2013 een vertraging worden vastgesteld in de doorlooptijd van de projecten, waardoor de saldo-overdracht toeneemt. De projecten van de vier recentste jaren kenden in 2011 nog een realisatiegraad van 45,6%, in 2012 was dat 41,6% en in 2013 is dat nog maar 28,3%. Begin 2013 waren er overigens nog 15 projecten lopende die dateren van vóór 2005 voor een nog uit te voeren bedrag van 56,5 miljoen euro.

2.1.3. Programmadecreet

Op vraag van de commissievoorzitter heeft het Rekenhof ook het ontwerp van programmadecreet bij de begrotingsaanpassing onderzocht. Er wordt dienaangaande in het bijzonder gewezen op artikel 20 van het programmadecreet dat artikel 21/1 van het decreet over Kas-, Schuld- en Waarborgbeheer wijzigt. Het gevolg daarvan is dat de Vlaamse Regering geen modaliteiten van risicobeheersing meer kan opleggen aan institutionele eenheden in handen van de Vlaamse overheid die als marktproducent optreden. Het Rekenhof merkt op dat daardoor ook entiteiten die nauw verbonden zijn met de Vlaamse overheid, zoals de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) of de luchthavens van Antwerpen en Oostende niet langer de decretaal voorziene modaliteiten van risicobeheersing kunnen worden opgelegd. Die wijziging is overigens niet ingegeven door motieven van goed financieel beheer, maar vooral door vrees voor uitbreiding van de ESR-consolidatiekring van de Vlaamse overheid.

2.2. Bespreking

Omdat er in het verslag van het Rekenhof ('besparing op personeelsgerelateerde kredieten', p. 21 e.v.) gerefereerd wordt aan lopende of komende onderhandelingen met de vak-

organisaties, vraagt de heer *Dirk Van Mechelen* of de voorziene 100 miljoen euro besparing op de loonkredieten al dan niet reeds definitief en structureel zijn. Hij vraagt ook meer uitleg over de invloed van die besparing – het Rekenhof hanteerde in dat verband de term ‘terugdraai’ – op de eerste provisie. Hij haalt dienaangaande ook het voorbeeld van het beleidsdomein Onderwijs aan (p. 22-23 van het verslag van het Rekenhof), waar gewag gemaakt wordt van nog te realiseren besparingen door vermindering van het vakantiegeld en zelfs van de eventualiteit van het voeren van onderhandelingen na het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering.

De heer *Lode Vereeck* vraagt of het Rekenhof zijn hoger geformuleerde redenering dat de geraamde minderuitgaven voor lonen, betaalincidenties en kostendrijvers eigenlijk bij de onderbenutting moeten worden gerekend, kan volgen. Dus dat er eigenlijk een soort dubbeltelling gebeurt.

De heer *Matthias Diependaele* informeert naar het exacte verschil tussen de Vlaamse en federale ramingen voor wat betreft de federaal geïnde gewestbelastingen.

De heer *Erik Tack* ziet in de hoge graad van onderbenutting een teken dat de uitgaven niet accuraat geraamd worden.

Voor wat de vraag naar het al dan niet structurele karakter van de besparing op loonkredieten betreft, legt de heer *Geert Robbe*, eerste auditeur, uit dat een schrapping van een provisie maar één keer kan en dus geen structurele besparing kan zijn. Of overige besparingen op de loonkredieten structureel zijn, hangt af van de interpretatie van het akkoord en of er daarover nog onderhandeld wordt. Want hoewel het akkoord het enerzijds heeft over een recurrente besparing, stelt men anderzijds wel heronderhandelingen in het vooruitzicht. Afhankelijk van de uitkomst van die heronderhandelingen zal het al dan niet over structurele maatregelen gaan.

Het Rekenhof acht een stijging van de onderbenutting in tegenspraak met een minutieuze afmeting van de krediet- en betaalbehoeften, waardoor de regering 229,6 miljoen euro denkt te besparen. Naarmate die ramingen correcter zijn, is er immers minder onderbenutting. Die redenering geldt niet voor de lagere inflatie, die ook lagere uitgaven met zich brengt.

De heer *Lode Vereeck* concludeert dat – aangezien de hoge onderbenutting nodig is voor een positief ESR-gecorrigeerd saldo – het begrotingsevenwicht problematisch dreigt te worden.

Daarop inpikkend wijst minister *Philippe Muyters* nogmaals op de buffer van 150 miljoen euro.

De heer *Geert Robbe* zegt verder dat de federale overheid het aandeel van de gewestbelastingen die federaal worden geïnd 42,7 miljoen euro hoger schat dan de Vlaamse. Tot slot beaamt de heer Robbe dat het Rekenhof een accuratere raming verkiest boven een stijging van de onderbenutting.

Zich baserend op de 139 miljoen euro overschotten op betaal- en beleidskredieten die in 2012 aan het FFEU zijn toegevoegd, vraagt de heer *Dirk Van Mechelen* of de redenering klopt dat er een saldo van 454 miljoen euro over zou moeten zijn op enkel de betaalkredieten om de onderbenutting van 593 miljoen euro te halen. Omdat de betaalkredieten al minstens met 81 miljoen euro gedaald zijn, moet dat bedrag er eigenlijk nog bijgeteld worden. Er moet dus 535 miljoen (zijnde 454 miljoen euro plus de reeds genoemde 81 miljoen euro) op de betaalkredieten over zijn om de onderbenutting te halen. Als dat het geval is, is het duidelijker de betaalkredieten correcter te ramen dan de onderbenutting te

laten stijgen. Nu zegt de regering eigenlijk dat ze meer dan een half miljard euro niet nodig zal hebben.

Volgens de heer *Lode Vereeck* mogen bij die 593 miljoen euro ook nog de vermindering van de betaalkredieten ten gevolge van een secure evaluatie van kredietbehoeften en minutieuze analyse van de betaalbehoeften bijgeteld worden. Men komt dan zelfs aan 839,5 miljoen euro.

3. Bespreking ten gronde

3.1. *Vragen en opmerkingen van de leden*

3.1.1. *Tussenkoms van de heer Felix Strackx*

Met betrekking tot het programmadecreet stelt de heer *Felix Strackx* vast dat in de successierechten de voorziene regeling voor de stiefkinderen weliswaar maar betrekking heeft op een beperkt aantal personen, maar dat dit voor de betrokkenen toch van groot belang kan zijn. Dit onderwerp kwam overigens ook aan bod in de werkzaamheden van de studietoelagencommissie Gewestbelastingen, die op 21 mei 2013 in deze commissie werden toegelicht. De spreker vindt het overigens wel jammer dat de minister niet bij de bespreking was. De conclusie leek te zijn dat er voor de tien door de studietoelagencommissie geselecteerde problemen niet snel een oplossing zou zijn. Dit omwille van de technische complexiteit van een en ander, dan wel omdat de budgettaire impact zich soms niet gemakkelijk laat berekenen. De heer Strackx wil van de minister weten welke van de geselecteerde problemen nog in deze legislatuur zullen worden opgelost. Hijzelf vreest alleszins dat er niets meer zal worden gerealiseerd.

3.1.2. *Tussenkoms van de heer Lode Vereeck*

De heer *Lode Vereeck* acht het wenselijk dat het Rekenhof de toereikendheid van de betaalkredieten in globo zou evalueren. Er zijn immers mogelijke tekorten bij Welzijn en bij het Vlaams Fonds voor Lastendelging. Met betrekking tot de vermindering van 52,8 miljoen euro voor de drinkwatermaatschappijen door de uitbetaling van een voorschot eind 2012, wil hij van het Rekenhof vernemen of dit eenmalig dan wel recurrent is.

Ten algemenen titel kan gesteld worden dat deze begroting en begrotingscontrole lijden aan een gebrek aan structurele maatregelen. Eenmalige maatregelen – ten belope van meer dan 1,4 miljard euro over de afgelopen drie jaar – blijven gebruikt worden voor recurrente uitgaven. De SERV nam deze kritiek over en spreekt zelfs van een structureel ongezonde begroting. Er zijn een beperkt aantal structurele maatregelen getroffen. De lineaire besparingen op het apparaat vormen niet meteen de meest verstandige manier van besparen. De tbs-besparing blijkt dan weer kleiner dan verwacht. Er werden in 2010 en 2011 unieke kansen gemist om de begroting structureel gezond te maken en dit sijpelt door in de huidige begroting. Van de toename van de middelen met 0,3 miljard euro verdwijnt de helft voor eenmalige maatregelen uit 2012.

De meerderheid stelt altijd dat een begrotingscontrole enkel dient om bij te sturen. De grote beslissingen zouden worden genomen tijdens de begrotingsopmaak. Er blijken nu echter wel degelijk beslissingen met ingrijpende gevolgen voor de beleidsruimte van de komende jaren te zijn genomen. De parameters die werden gebruikt voor de begroting leveren op zich geen probleem op. Het zou echter beter geweest zijn mocht er bij de begrotingsopmaak een conjunctuurbuffer voorzien zijn.

De heer Vereeck heeft vragen bij één van de meevallers aan de uitgavenzijde, namelijk de vermindering van de betaalkredieten met 246 miljoen euro. Bij één van de kostendrij-

vers gaat het om 52,8 miljoen euro die resulteert uit een neerwaartse bijstelling van het subsidiëringsritme aan de drinkwatermaatschappijen. Het Rekenhof merkt hierbij op dat eind december 2012 een voorschot op de werkingstoelagen aan de drinkwatermaatschappijen werd uitbetaald ten belope van 67,3 miljoen euro. Dat is 11 miljoen euro meer dan de neerwaartse bijstelling van 52,8 miljoen euro die bij de begrotingscontrole van 2013 wordt doorgevoerd. Dit verschil wordt niet toegelicht. Kan de minister het verschil toelichten tussen het voorschot dat eind 2012 werd betaald en de uiteindelijke neerwaartse bijstelling van de kredieten voor de drinkwatermaatschappijen? Het voorschot in kwestie werd uitbetaald door een herverdeling van kredieten van het Departement Financiën en Begroting. Op basis van welke elementen is dit gebeurd? Het uitbetaalde voorschot leidt tot een verlaging van de kredieten aan het Minafonds met 52,8 miljoen euro. Bij de begrotingsopmaak was er op een gelijkaardige wijze al een kredietverlaging van 30 miljoen euro voor de drinkwatermaatschappijen. Dit werd als een eenmalig effect omschreven. Klopt de interpretatie dat de verlaging van 52,8 miljoen euro niet recurrent is en het krediet voor 2014 dus op het initiële niveau moet worden gebracht?

Bij de begrotingsopmaak werd de onderbenutting op 353 miljoen euro geraamd. Bij de begrotingscontrole van 2013 werd die onderbenutting herhaamd op basis van de realisatiecijfers van 2012. Bij de begrotingscontrole is er 240 miljoen euro bijgekomen waardoor de totale onderbenutting 593 miljoen euro bedraagt. Naar aanleiding van de gedachtewisseling met de minister op 11 april 2013 heeft zijn fractie hierover in de commissie al haar bedenkingen geuit. Indien deze onderbenutting reëel zal blijken te zijn, dan moet men overwegen de gehanteerde begrotings- en ramingsmethodes te verfijnen. Er blijft echter twijfel omdat ook de betaalkredieten voor constant beleid met 129,3 miljoen euro en de andere kredieten met 100,3 miljoen euro zijn verlaagd. Dit is in totaal nog eens een verlaging met 229,6 miljoen euro. Op geschrapte uitgaven is het moeilijk om nog te onderbenutten. Hoe komt het dat er desondanks nog 240 miljoen euro extra onderbenutting wordt geraamd? De betaalkredieten verminderen immers ook nog eens met 81 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak. Dit beperkt op zich al de kans op onderbenutting. De heer Vereeck vreest dan ook dat de Vlaamse Regering zich gewoon rijk aan het rekenen is. Het Rekenhof onderschrijft dit. De onderbenutting van 2012 was volgens het Rekenhof een gevolg van de vertraging van uitgaven en investeringsprojecten. Het Rekenhof merkt ook op dat de begroting rekening houdt met de oversijpelingseffecten van 2013 naar 2012 (versnelling van de uitgaven), maar niet met oversijpelingseffecten van 2012 naar 2013 (vertraging van de uitgaven). Hoe werd de verlaging van de betaalkredieten in rekening gebracht bij de inschatting van de onderbenutting?

Bij de begrotingsopmaak dienden een aantal instellingen te worden geconsolideerd, voornamelijk universiteiten en hogescholen. Voor de instellingen die een begroting indienden becijfert het Rekenhof dat ze een negatieve impact hebben op het vorderingensaldo met 116,3 miljoen euro. In antwoord op schriftelijke vraag nr. 400 van 8 februari 2013 gaf de minister aan dat de consolidatie zal gebeuren vanaf 2014. Op basis van de cijfers van het Rekenhof dreigt dit het saldo negatief te beïnvloeden. Heeft de minister zicht op de totale impact voor alle instellingen, inclusief de instellingen waarvan de cijfers nog niet beschikbaar waren voor het Rekenhof? Hoe werd dit in rekening gebracht in de meest recente meerjarenraming? Werd in die meerjarenraming al rekening gehouden met de instellingen die nog geconsolideerd dienen te worden?

Bij de begrotingsopmaak was er voor ongeveer 0,5 miljard euro aan eenmalige maatregelen zoals KBC, het interen op de reserves van drinkwatermaatschappijen, de verkoop van VMM-gronden aan Aquafin en dergelijke meer. De heer Vereeck heeft een probleem met het gebruik hiervan voor recurrente uitgaven. Door het wegvallen van het KBC-dividend – een gevolg van de dividendpolitiek van KBC – zal men in 2014 de inspanning moeten leveren die men niet gedaan heeft in 2013. Het wegvallen van dit dividend is ook niet voorzien in de meerjarenraming, die al geen vrije beleidsruimte voorzag. Er zou 100 miljoen

euro bespaard worden op de loonkredieten. Bij de begrotingsopmaak was er onduidelijkheid of deze besparing al dan niet recurrent zou zijn. De minister gaf aan dat ze bedoeld was als een recurrente besparing en dat dit zo voorzien was in de meerjarenraming. De heer Vereeck twijfelde daar toen al aan, en het rapport van het Rekenhof leidt opnieuw tot ongerustheid. De besparing op de loonkredieten werd verdeeld tussen de diensten van de Vlaamse overheid voor 11,7 miljoen euro, 4,4 miljoen euro voor De Lijn, 1,7 miljoen euro voor de VRT en 82,2 miljoen voor Onderwijs. Bij de VRT is er nog geen akkoord. Bij De Lijn zou volgens het Rekenhof het bedrag een recurrente impact hebben. Voor de diensten van de Vlaamse overheid stelt het Rekenhof echter dat het bedrag minstens ten dele niet recurrent is en slechts effect zal hebben in 2013 en 2014. Bij Onderwijs geeft het Rekenhof geen uitsluitsel. Het stelt: “Ook voor de onderwijsmaatregelen geldt de algemene bepaling in het raamakkoord dat over de meest gevoelige maatregelen opnieuw kan worden onderhandeld na het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering.”. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de besparing van 100 miljoen euro op de loonkredieten? Hoeveel is recurrent of eenmalig?

Een aantal inspanningen wordt doorgeschoven en heeft een impact op de beleidskredieten. Deze zijn in de begrotingscontrole toegenomen met 268,5 miljoen euro. Door niet in de nodige betaalkredieten te voorzien, schuift men de betaalinspanning en dus de impact op het ESR-saldo door naar 2014. De beleidskredieten liggen bij de begrotingscontrole al 190 miljoen euro boven de betaalkredieten. Er is met andere woorden een stijging van de impliciete schuld. Er zijn daarnaast ook bijkomende toezeggingen in verband met de alternatieve financiering, zoals de bijkomende engagementen die het VIPA kan aangaan. Er worden misschien engagementen aangegaan die niet onmiddellijk tot betalingen zullen leiden. Maar voor de scholenbouw gaat het om 23,2 miljoen euro voor de acute capaciteitsnood. Het is haast ondenkbaar dat hier geen vereffening zal zijn. Het Rekenhof wijst er op dat er onvoldoende zicht is op de impact van een aantal beslissingen op de lange termijn. Kan de minister een overzicht geven van de betaalkalender van de in de begrotingscontrole voorziene investeringskredieten? Kan de minister enige duidelijkheid verschaffen in welke mate en voor welke beleidskredieten de meest recente meerjarenraming voorziet in de nodige vereffeningskredieten?

Voor het SALK wordt in 24 miljoen euro provisie vastleggingskrediet voorzien. Men voorziet in een provisie en nog niet in een aanwending. Hoe zal dit worden ingezet? Er rijzen ook vragen bij de 62 miljoen euro beleidskrediet in het kader van de provisie voor de responsabiliseringsbijdrage, terwijl bij de begrotingsopmaak daarvoor al in een betaalkrediet was voorzien. Waarom was dit bij de begrotingsopmaak niet voorzien? Welke nieuwe elementen zijn er?

Door een gebrek aan prioritering zijn er onvoldoende middelen voor de kerntaken waardoor er voor elk van de kerntaken achterstanden zijn. Dit geldt voor scholenbouw, kinderopvang, gehandicaptenzorg, sociale woningbouw, O&O en dergelijke meer. Voor de scholenbouw was er bij de begrotingsopmaak in 15 miljoen euro extra betaalkrediet voorzien. Er is – naast een aanzienlijke reguliere wachtlijst – echter een acute nood van 150 miljoen euro. Bij de begrotingscontrole werd in 46,4 miljoen euro extra voorzien voor het wegwerken van de noden in scholenbouw. De helft is voor extra capaciteit en de andere helft voor het wegwerken van de wachtlijsten. Naast de al voorziene 39,1 miljoen euro, komt er nu nog 23,2 miljoen euro bij, hetgeen een totaal van 62,3 miljoen euro oplevert voor het lenigen van de acute nood. De bijkomende middelen voor de lenigen van de capaciteitsnood – die in totaal 150 miljoen euro beloopt – zijn dus duidelijk ontoereikend. Er is nog een acute nood van 87,7 miljoen euro. Slechts 42% van de acute nood is ingevuld. Zal het resterende bedrag in 2013 nog gezocht worden? De regering verwacht, zoals hoger reeds gezegd, geen betaalkredieten in 2013, terwijl het toch om acute nood gaat. Als er toch vereffeningen moeten gebeuren, hoe zal dit dan alsnog gebeuren? Via de buffer van 150 miljoen euro? De 23,2 miljoen euro is maar een druppel op een hete plaat van 5 miljard

euro aan wachtlijsten. In de begroting van 2014 wordt een bijkomend vastleggingskrediet van 60 miljoen euro ingeschreven voor onderwijsgebouwen, opnieuw half om half te verdelen over extra capaciteit en klassieke wachtlijsten. Wat is het precieze engagement van de Vlaamse Regering in deze? In verband met eerdere groeipaden zoals bij O&O, werden beloftes gedaan die vanaf jaar één niet werden nageleefd wegens gebrek aan geld. Enige scepsis is dus op zijn plaats. Hoe verhoudt die extra 60 miljoen euro zich tot de meerjarenraming?

Het ontbreken van buffers heeft de heer Vereeck altijd al bekritiseerd. Hij heeft steeds om een conjunctuurbuffer en om een buffer voor de opvang van de budgettaire impact van de communautaire factuur gevraagd. De SERV trad hem hierin bij. Hij is dan ook tevreden dat de regering bij deze controle in twee buffers voorziet.

Een buffer van 150 miljoen euro is voorzien voor tegenvallende extra uitgaven en/of tegenvallende ontvangsten. Dat is een voorzichtige houding, maar is niet meer dan logisch gelet op de onzekere economische context, de vele onbeantwoorde noden, de usurperende bevoegdheden en de impact van de zesde staatshervorming (die door federaal minister van Financiën Koen Geens tussen de 160 en 180 miljoen euro wordt geraamd) en in het licht van het tekort aan betaalkredieten voor het Vlaams Fonds voor de Lastendelging en bij het Departement Welzijn. Deze buffer zal men nodig hebben en is eigenlijk enkel mogelijk door de hoge raming van de onderbenutting. Kan een deel van de buffer zo nodig worden aangewend voor de capaciteitsproblematiek in het onderwijs? Worden met de extra uitgaven de usurperende bevoegdheden bedoeld? Het Rekenhof merkt op dat extra uitgaven ook als nieuw beleid bedoeld kunnen zijn. Is dat zo?

Er is een tweede buffer van 100 miljoen euro beleidskrediet om in te spelen op dringende noden. Het Rekenhof wijst erop dat die slechts beperkt is toegelicht. Kan de minister dit verder toelichten? Vanaf wanneer kan die worden ingezet? De buffer laat de Vlaamse Regering toe om voor 100 miljoen euro vastleggingen te doen zonder dit aan het Vlaams Parlement te moeten voorleggen. Het Rekenhof stelt daarom een tweede begrotingscontrole in het najaar voor. Hoe gaat de Vlaamse Regering met deze suggestie om?

Er zijn nog heel wat toekomstige uitdagingen omdat er structureel weinig hervormd is. De laatste meerjarenraming voorzag geen vrije beleidsruimte voor 2014 bij constant beleid. Hierbij werd nog geen rekening gehouden met het wegvallen van de KBC-dividenden in 2014 of de kosten van de staatshervorming. Hoe en in welke mate zullen er desgevallend nog bijkomende inspanningen worden geleverd voor het wegwerken van de wachtlijsten, O&O en dergelijke meer? Zowel het Rekenhof als de SERV gaven aan dat er onvoldoende perspectief is over hoe dit op termijn budgettair zal worden aangepakt. Het lijkt erop dat het saneringswerk voor de volgende regering is. Door de vele ESR8-kredieten voor participaties is er bovendien voor bijna 1 miljard euro schuld aan kasuitgaven doorgeschoven.

De spreker komt dan tot de kwestie van de schuld. Deze bedroeg einde 2012 6,4 miljard euro. De schuldopbouw was lager dan verwacht door een vertraging in de vereffening van de ESR8-kredieten voor participaties. De volgende maanden zal KBC een eerste schijf van haar schuld terugbetalen, de penalty fee van 50 percent inbegrepen. De schuldpositie zal hierdoor dalen. Risicovolle participaties zouden vooral moeten worden gefinancierd met eenmalige ontvangsten, en niet met schuldfinanciering. Op dat vlak bood het KBC-dividend een opportuniteit, net als andere eenmalige ontvangsten zoals de verkoop van Aquafin-gronden. Deze eenmalige ontvangsten werden echter aangewend om een structurele hervorming af te wenden. Zo is er nu meer dan 1 miljard euro ingeschreven voor risicovolle participaties. Dat risicovolle karakter blijkt uit de afwaarderingen bij Vinnof, de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), de mezzaninefinanciering en ARKImedes. Bij de begrotingsopmaak was er al in 100 miljoen euro extra voorzien voor participaties. Daar komt nu nog 100 miljoen euro extra bij voor de kapitaalsverhoging bij de Limburgse

Reconversiemaatschappij (LRM). Op zich is dat een goede zaak. Het is echter niet zo goed dat dit gebeurt met schuldfinanciering. Hoe zal de kapitaalsverhoging bij LRM verlopen? Er is een bijkomend ESR8-krediet van 20 miljoen euro voor innovatie. Tegelijkertijd werd het ESR8-krediet van de begrotingsopmaak met 5 miljoen euro verlaagd. Netto komen er dus 15 miljoen euro ESR8-participaties bij voor innovatie. Hoe worden die 15 miljoen euro aangewend?

Afsluitend constateert de heer Lode Vereeck dat de Vlaamse Regering nog altijd vasthoudt aan Pact 2020, met daarin onder andere het realiseren van een schuldenvrij Vlaanderen tegen 2020. Het Rekenhof en de SERV hebben echter al duidelijk gemaakt dat die streefdatum niet haalbaar is. Er is dus nog veel werk voor de volgende regering.

3.1.3. Tussenkoms van de heer Dirk Van Mechelen

De heer *Dirk Van Mechelen* ziet een paradox in deze begroting: de ontvangsten dalen met 316 miljoen euro, terwijl de vrije beleidsruimte 165 miljoen euro bedraagt. Dat heeft te maken met de stijging van de onderbenutting en met de daling van de betaalkredieten. Bovendien stijgen de beleidskredieten met 269 miljoen euro. De betaalkredieten zijn met 81 miljoen euro neerwaarts bijgesteld. Hij zal daar nog op terugkomen omdat hij in een aantal vakcommissies geen antwoord heeft gekregen op zijn vragen dienaangaande. In totaal liggen de betaalkredieten nu 192 miljoen euro lager dan de beleidskredieten. In de initiële begroting lagen ze nochtans nog 158 miljoen euro hoger. Als de impliciete schuld stabiel blijft, dan is er eigenlijk geen probleem, wat ook de grootte is van die impliciete schuld. In dit geval zijn we echter bezig een nieuwe impliciete schuld op te bouwen, want de betaalkredieten dalen en de beleidskredieten stijgen. Het Rekenhof vond het al opvallend dat het hoofdstuk over impliciete schuld verdwenen is uit de algemene toelichting bij deze begrotingscontrole.

De betaalkredieten voor het flankerend economisch beleid (het Agentschap Ondernemen) en de middelen voor industrieel beleid van het Agentschap Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT), werden naar beneden bijgesteld met respectievelijk 79 miljoen euro en 44 miljoen euro. Het economisch herstelbeleid is nochtans een van de belangrijkste speerpunten van de Vlaamse Regering. Deze kredieten worden getransfereerd naar talrijke andere beleidsdomeinen, onder meer het Plattelandsfonds. Het Rekenhof geeft een aantal voorbeelden van beleidsdomeinen waarvoor bijkomende beleidskredieten uitgetrokken zijn, maar geen betaalkredieten. De vorige spreker heeft reeds verwezen naar de scholenbouw, het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK) en het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA). Het Rekenhof is heel kritisch over de engagementen in het kader van de alternatieve financiering bij VIPA. Bij de opstart van de pps-financiering (publiek-private samenwerking) werd decretaal bepaald dat de beschikbaarheidsvergoeding die kon worden betaald bij een reguliere begrotingspost beperkt is. Het was bijvoorbeeld mogelijk om 50 percent van de betaalkredieten te gebruiken voor de klassieke financiering op jaarbasis en 50 percent voor een langetermijnfinanciering. De heer van Rouveroy heeft een schriftelijke vraag gesteld over de opname van de beschikbaarheidsvergoedingen in de meerjarenplanning. Uit het antwoord blijkt dat er voor de periode van 2013 tot 2018 meer dan een half miljard euro aan beschikbaarheidsvergoedingen, die gepland zijn volgens het rapport alternatieve financiering, niet opgenomen zijn in de meerjarenraming. Dat is een belangrijke indicator. De kritiek van het Rekenhof over de impliciete schuld is dus terecht. Deze begrotingscontrole leidt tot een exponentiële verhoging van dit risico.

De onderbenutting stijgt met 240 miljoen euro, namelijk van 353 naar 593 miljoen euro. Dat werd berekend op basis van de vaste parameters van het vorige begrotingsjaar. Tegelijk laat men de betaalkredieten drastisch dalen. Het scherp stellen van de betaalkredieten is een eerbare techniek voor zover de uitgaven niet worden onderschat. Men kan echter

niet de betaalkredieten scherp stellen en tegelijkertijd de onderbenutting verhogen. Het scherp stellen van de betaalkredieten vermindert in principe immers de kans op onderbenutting.

Als men in een bepaald begrotingsjaar meer beleidsruimte krijgt, dan raakt die nooit ingevuld in datzelfde jaar. Op termijn zal de niet-gebruikte beleidsruimte echter wel degelijk voor 100 percent worden ingevuld. De beleidsruimte kan tijdelijk aangewend worden via een conjunctuurprovisie. Als men de vrije beleidsruimte in het eigen dienstjaar aanwendt voor beleidsuitgaven, dan geeft men hetzelfde geld twee keer uit. Dergelijke fouten moet men in de toekomst voorkomen.

De in 2012 gerealiseerde onderbenutting was volgens het Rekenhof mee het gevolg van vertragingen in de uitgaven of in de realisatie van sommige investeringsprojecten. Het Rekenhof zegt dat men bij de raming van de onderbenutting wel rekening heeft gehouden met de oversijpelingeffecten van 2013 naar 2012 (versnelling van de uitgaven), maar niet met oversijpelingeffecten van 2012 naar 2013 (vertraging van de uitgaven). De vertraging van de projecten heeft als gevolg dat de investeringen die gepland waren voor 2012, in 2013 moeten worden betaald. De beleidsmakers verwachten blijkbaar een nog grotere vertraging. Daardoor zal de onderbenutting opnieuw stijgen. Dan worden de betaalbehoeften nogmaals naar beneden bijgesteld. Daarmee ondergraaft men de redenering dat het mogelijk is om de onderbenuttingsmodellen wiskundig aan te passen op basis van gewijzigde parameters, zonder te kijken naar de achterliggende factoren. En dat nog los van dubbel-telling van betaalkredieten en onderbenutting. Ooit zullen de facturen echter dubbel op de tafel komen. Hij hoopt dat de regering zijn redenering zal kunnen weerleggen.

Er zijn ook een aantal eenmalige meevallers. Door de bijstelling ten gevolge van de dalende inflatie wordt er bijvoorbeeld 16,5 miljoen euro bespaard in lonen. Dit bedrag kan men schrappen bij de betaalkredieten. Dit biedt de mogelijkheid om 16,5 miljoen euro betaalkredieten toe te voegen in het dossier van de scholenbouw, zodat men er de stijgende beleidskredieten voor een stuk kan afdekken. Minister Smet wil snel nieuwe schoolgebouwen realiseren door gebruik te maken van containerklassen. Die klassen moeten echter ook op korte termijn betaald worden. Ook hier is er een dubbele paradox. Er is een daling met 129 miljoen euro in allerlei kostendrijvers. In de tabel 'creatie bruto beleidsruimte' vindt hij een verklaring voor 113 miljoen euro daarvan. Hij mist dus 16 miljoen euro daling kostendrijvers. Dat werd al gemeld aan het kabinet. Ook hier merkt het lid opnieuw op dat men eenmalige meevallers niet mag gebruiken voor recurrente uitgaven.

De 165 miljoen euro vrije beleidsruimte is volgens de minister een buffer in beleids- en betaalkredieten. Dit geld dient voor het opvangen van tegenvallende economische groei of voor extra uitgaven. Het eerste aspect verwijst volgens het Rekenhof naar het begrip conjunctuurprovisie. Het Rekenhof gaat ervan uit dat de extra uitgaven te maken hebben met betaalincidenties, en dat het niet gaat om mogelijk nieuw beleid zonder voorafgaandelijke inhoudelijke goedkeuring door het Vlaams Parlement. Dat zou immers indruisen tegen alle basisprincipes van parlementaire controle op het begrotingsbeleid. Het Rekenhof merkt nog op dat de waarde van dit bedrag samenhangt met de onderbenutting van de uitgaven voor een bedrag 593 miljoen euro. Als de reële onderbenutting minder groot is, zal de buffer ook de overschatting van de onderbenutting moeten compenseren, met het oog op het begrotingsevenwicht. Eigenlijk creëert men dus geen conjunctuurprovisie, maar een onderbenuttingsprovisie. In wezen bestaat die buffer dus slechts bij de gratie van de onderbenutting.

De minister creëert daarnaast ook nog een bijkomende buffer van 100 miljoen euro in beleidskredieten. Uit de algemene toelichting blijkt dat die buffer het mogelijk moet maken om op het einde van het jaar een grondige monitoring door te voeren en zo nodig flexibel oplossing te bieden aan dringende noden. De monitoring op het einde van het jaar gaat

echter over betaalkredieten en niet over beleidskredieten. Welke techniek wil de regering toepassen op die buffer van 100 miljoen euro? Bovendien zou de regering zelf beslissen waaraan ze dat bedrag van 100 miljoen euro zal uitgeven. In totaal zou de Vlaamse Regering dus geheel eigenstandig kunnen beslissen over 250 miljoen euro (150 miljoen euro + 100 miljoen euro), zonder dat het parlement zich daarover heeft uitgesproken. Dat is in strijd met alle begrotingsregels.

Het antwoord van de minister over de KBC-terugbetaling voldoet de heer Van Mechelen niet. De minister heeft er zich in deze commissie toe geëngageerd om het basisbedrag van 1,17 miljard euro en de premie van 50 percent integraal in te zetten voor de vermindering van de Vlaamse overheidsschuld. In werkelijkheid zal het geld echter gebruikt worden voor ESR8-dubieuze kapitaalparticipaties, bijvoorbeeld voor innovatie of voor het SALK.

Zijn fractie heeft er in een voorstel van resolutie (*Parl.St.* VI.Parl. 2009-10, nr. 351) voor gepleit om het bedrag van 1,17 miljard euro te gebruiken om de schuld te verminderen en om de premie van 50 percent voor de helft te gebruiken voor een nieuw fiscaal pact. De steden en de gemeente zitten immers op hun tandvlees. De Vlaamse overheid bepaalt dat ze in hun begrotings- en beleidscyclus geen rekening mogen houden met de onderbenutting. Ook de resultaten van de koptabel van het vorige dienstjaar mogen niet ingeschreven worden. Zelf doet de Vlaamse Regering dat echter wel. Een nieuw fiscaal pact zou kunnen leiden tot schuldverlichting voor de gemeenten, in ruil voor een fiscale stop op lokaal niveau. Op lokaal vlak is de fiscale druk momenteel aan het stijgen omdat men anders de rekeningen niet meer kan betalen.

Het primaire saldo, namelijk inkomsten min uitgaven, uitgezuiverd met het KBC-verhaal, is structureel negatief. Dit jaar bedraagt het tekort 424 miljoen euro. Dat structureel primair tekort stijgt jaar na jaar. Dat is een bijkomende reden waarom hij vreest dat het met de begroting de verkeerde kant op gaat.

Hij sluit zich aan bij de opmerkingen van de heer Vereeck over de aangekondigde besparing van 100 miljoen euro. Er was een grote besparing van 82 miljoen euro in Onderwijs die te maken had met verschuivingen in de vakantiegelden en de eindejaarstoelagen. Dit zou een structurele maatregel zijn, al beweren de vakbonden het tegendeel. Het Rekenhof verwijst hierbij naar de algemene bepaling in het raamakkoord dat over de meest gevoelige maatregel opnieuw kan worden onderhandeld na het aantreden van een nieuwe Vlaamse Regering. Ook voor wat betreft de kleine besparingen is het zeer de vraag of ze zullen worden gerealiseerd. Van de vele kleine besparingsvoorstellen is er volgens het Rekenhof bijna geen enkele duidelijk uitgewerkt. Bij de diensten van de Vlaamse overheid zou er 11,7 miljoen euro bespaard worden. De leidende ambtenaren zouden werk moeten maken van het afschaffen van de functionerings- en managementstoelagen. Diegenen die de besparingsmaatregelen moeten ondergaan, moeten ze dus ook implementeren. Is dit een eenmalige maatregel of is het systeem van managementstoelagen definitief geschrapt? Bij De Lijn zou er 4,4 miljoen euro bespaard worden, maar over sommige maatregelen is er nog altijd geen akkoord bereikt met de vakorganisaties. Ook over de besparing van 1,7 miljoen euro bij de VRT is er nog geen akkoord met de vakorganisaties.

Open Vld concludeert dat de ontvangsten dalen met 316 miljoen euro en dat de beleidsuitgaven stijgen met 165 miljoen euro. Er is dus een probleem, nu, maar zeker in de toekomst.

3.1.4. *Tussenkomst van de heer Erik Tack*

De heer *Erik Tack* stelt vast dat de minister de 316 miljoen euro die hij minder zal krijgen van de federale overheid, probeert weg te werken door een herziening van de onderbenutting, van 240 miljoen euro, naar bijna 600 miljoen euro. Er is kritiek op de manier waarop de onderbenutting wordt berekend. De minister beschouwt de onderbenutting van het

vorige jaar als richtinggevend voor het volgende jaar. In zijn algemene toelichting heeft de minister nochtans gesteld dat er een secure evaluatie is van kredietbehoeften bij constant beleid, ten belope van 129,3 miljoen euro, en daarenboven een minutieuze analyse van de betaalbehoeften, ten belope van 100,3 miljoen euro. Het lid heeft de stellige indruk dat er dubbel geteld wordt. Enerzijds doet de minister de onderbenutting toenemen en anderzijds herziert hij de kredieten naar beneden. Het Rekenhof veronderstelt dat de buffer van 150 miljoen euro voor tegenvallende economische groei of extra uitgaven, misschien de overschatting van de onderbenutting zal moeten compenseren. Verwijst de minister met de term extra uitgaven naar nieuw beleid? En zal hij het parlement daarin kennen?

Inzake de beleidskredieten schuift de minister heel wat lasten door naar de toekomst. Daarbij denkt hij aan het SALK, de scholenbouw en het VIPA. Sommige rechtspersonen dienen nog altijd geen begroting in. Welke impact zou het hebben op de begroting voor 2013 indien de 72 rechtspersonen die tot de consolidatiekring van de Vlaamse overheid behoren, allemaal een begroting zouden indienen?

In het verleden werd gezegd dat niet alleen het basiskapitaal van 1,17 miljard euro, maar ook de penalty fee integraal zou worden gebruikt voor schuldafbouw. Nu blijkt het alleen te gaan om het basiskapitaal. Waarom die ommezwaai? De Vlaamse Regering had zich nochtans voorgenomen dat Vlaanderen in 2020 schuldenvrij zou zijn.

3.1.5. *Tussenkost van mevrouw Elisabeth Meuleman*

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* heeft de indruk dat het Rekenhof de creatieve manier van begroten van minister Muyters slechts matig kan appreciëren. De minister speelt inderdaad een gevaarlijk spel dat bovendien ondemocratisch is en niet transparant. Het Rekenhof stelt dat men moet kiezen: ofwel kan men de uitgavenkredieten scherp stellen, ofwel kan men rekenen op onderbenutting.

De betaalkredieten verminderen en de beleidskredieten stijgen. Dat betekent dat de impliciete schuld toeneemt, tenzij men de begroting van de komende jaren bezwaart. Voor sommige zaken, zoals de scholenbouw, zijn er dit jaar wel beleidskredieten maar geen betaalkredieten. Hiervoor rekent men op de buffer. Is dat een conjunctuurprovisie of wil men hiermee extra uitgaven bekostigen? Het parlement moet hier blijkbaar goedkeuring geven aan een extra uitgavenbuffer van 100 miljoen euro, waarover de minister dan vrij kan beslissen. Het parlement wordt zo dus buitenspel gezet.

In 2013 was er een belangrijke daling in de realisatiegraad van het Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven (FFEU), merkt het Rekenhof op. Het aantal lopende projecten neemt toe. Het is niet duidelijk wat er gebeurt met de middelen. Dat is een soort van parallelle investeringsbegroting aan het worden.

Er zijn aanwijzingen dat het bij de onderbenutting eigenlijk gaat om systematische besparingen. In het voorbeeld van de bosaankopen wordt men verplicht om per dossier betaalkredieten vrij te maken. Vaak zijn er echter nog bijkomende problemen waardoor de aankoop niet kan doorgaan. Het parlement krijgt de indruk dat men op dat vlak goed bezig is, want er zijn voldoende betaalkredieten om bossen aan te kopen. Door de grote onderbenutting wordt er echter netto veel minder bos aangekocht. Een soortgelijke werkwijze wordt ook gehanteerd in andere dossiers.

Het Rekenhof merkt op dat de ontvangsten van het Vlaams Klimaatfonds dalen in vergelijking met de initiële begroting. Ook de uitgaven van het Klimaatfonds dalen met 20 miljoen euro. Minister Schauvliege schatte in 2012 dat er ongeveer 60 miljoen euro nodig zou zijn om internationale emissierechten aan te kopen. In het Klimaatfonds rest echter

slechts 36,4 miljoen euro, tegen aanvankelijk 56,5 miljoen euro. Hoe reageert de minister op deze opmerking van het Rekenhof?

3.2. *Antwoorden van de minister*

Minister *Philippe Muyters* antwoordt eerst op de vraag van de heer Strackx over de successierechten en de werkzaamheden van de studiecocommissie Gewestbelastingen. Hij wijst erop dat men vanaf het begin gemeend heeft dat een en ander geconcretiseerd zou moeten worden via parlementair initiatief. In overleg met het parlement kan men nagaan wat er van de tien geselecteerde items nog realiseerbaar is in deze regeerperiode.

De heer Vereeck wees op de neerwaartse bijstelling voor de drinkwatermaatschappijen van 52,8 miljoen euro. Het verschil met de initiële raming valt te verklaren op basis van de betaalkalender. Het voorschot eind 2012 was berekend op basis van de te betalen facturen. Het bedrag van 52,8 miljoen euro is dan ook niet recurrent.

Voor wat betreft het in rekening brengen van de betaalkredieten bij de inschatting van de onderbenutting, laat de minister opmerken dat het niet de eerste keer is dat hij kritiek krijgt op de onderbenutting. Op het einde van het jaar blijkt de onderbenutting zich echter telkens te realiseren. Meestal ligt ze zelfs nog hoger dan aanvankelijk ingeschat. In 2012 bedroeg de onderbenutting 659 miljoen euro, of 2,43 percent van de totaal ingeschreven ESR-betaalkredieten. Dat was mede het gevolg van een vertraging in de uitgaven en een vertraging in de realisatie van sommige investeringsprojecten. De onderbenutting van het begrotingsjaar 2012 wordt overigens niet zonder meer doorgetrokken. De eenmalige bijdrage aan de onderbenutting 2012 ten gevolge van de vertraging in vereffening en de niet aanwending van buffers, die geraamd werd op 347,7 miljoen euro, werd uit de vastgestelde onderbenutting van 2012 gefilterd. Deze onderbenutting wordt aangetast met 262,6 miljoen euro ten gevolge van de oversijpeling van 2013 naar 2012. Daarom wordt de onderbenutting geraamd op 599,2 miljoen euro of 2,21 percent van de totale ingeschreven ESR-betaalkredieten in 2012. Er wordt dus zeker rekening gehouden met een vertraging in de vereffening of de zogenaamde oversijpelingseffecten van 2012 naar 2013. Hadden we alleen rekening gehouden met oversijpeling van 2013 naar 2012, dan had men de onderbenutting moeten ramen op 3,49 percent. Het is juist dat het scherp stellen van de uitgavenkredieten de kans op onderbenutting vermindert. Er is echter een buffer van 150 miljoen euro aangelegd. Om een begrotingsevenwicht te realiseren, moet – zoals het Rekenhof laat opmerken – een eventuele overschatting van de onderbenutting inderdaad worden gecompenseerd. In de periode 2004-2013 bedroeg de onderbenutting gemiddeld 2,5 percent. Nu bedraagt de onderbenutting 2,15 percent, inclusief de buffer. Zonder de buffer is dat slechts 1,61 percent, het laagste onderbenuttingscijfer sinds 2006.

Tijdens het debat over het resultaat van 2012 is gebleken dat het parlement voorstander is van een buffer voor dringende noden, als er op het einde van het jaar een budgettaire marge zou zijn. Dat geld kan echter niet worden aangewend voor nieuw beleid dat niet werd gemachtigd door het Vlaams Parlement. Als dat wel het geval zou zijn, is er evidentierwijze een tweede begrotingsaanpassing nodig voor 2013.

Het vorderingssaldo zou met 116,3 miljoen euro verslechteren indien de ESR-begrotingsgegevens van alle 72 rechtspersonen – hoofdzakelijk instellingen van hoger onderwijs – zouden worden geconsolideerd. Op dit ogenblik wordt slechts rekening gehouden met 14 van die rechtspersonen. Conform de eerder aangegane verbintenissen worden de ESR-begrotingen van alle universiteiten en van nagenoeg alle hogescholen voor het eerst bijgevoegd bij de aangepaste begroting voor het jaar 2013. De instellingen zitten nog in de eerste fase van integratieproces. Deze begrotingen zijn opgemaakt volgens het ESR-sche-ma, maar ze zijn nog niet volledig doorgelicht. Ze kunnen dus nog gegevens bevatten die niet onder de juiste rubriek werden gecodeerd. Het ontwerp van decreet betreffende het

onderwijs XXIII (OD XXIII), dat ondertussen is ingediend in het parlement, voorziet in een decretaale regeling voor de ESR-rapportering van de betreffende begrotingsgegevens. Hierin is onder meer voorzien dat de ESR-rekeninggegevens moeten worden ingediend tegen 15 april. Momenteel beschikken we dus nog niet over de rekeninggegevens voor 2012. In 2014 zullen we beschikken over de ingediende begroting voor 2013 en over de gerealiseerde uitvoering. Op basis daarvan zal de benuttingsgraad van de nieuwe begroting kunnen worden ingeschat. De gegevens waarvan het Rekenhof uitgaat, houden dus nog geen rekening met een zekere mate van onderbenutting van de voorziene begrotingskredieten.

De begrotingsopmaak is de basis van de meerjarenraming. Bij een begrotingsaanpassing is niet voorzien in een meerjarenraming. Met de gevolgen van een begrotingsaanpassing wordt rekening gehouden bij de volgende meerjarenraming.

Minister Muyters komt dan bij de vragen over de besparing van 100 miljoen euro op loonkredieten en het al dan niet recurrente karakter daarvan. Ondertussen is er bij de VRT een akkoord over de besparingen. De bonus is afgeschaft, tot men desgevallend terugkomt op die afschaffing. Iets is immers slechts recurrent tot er een nieuwe maatregel wordt genomen. Het vakantiegeld voor 2014 en 2015 wordt, in akkoord met de vakbonden, verlaagd van 92 naar 78,6 percent. Door de universiteiten erbij te betrekken werd dit aandeel uiteindelijk 79 percent. Op dit ogenblik is dat een recurrente besparing. In het kader van toekomstige onderhandelingen kan men natuurlijk op die beslissingen terugkomen.

De betaalkalender waarnaar gevraagd werd, is onder andere mee opgenomen in de toelichting bij het beleidsdomein Onderwijs en zal ongetwijfeld (nog) aan bod komen in de Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen. De overige zullen in de volgende meerjarenraming worden meegenomen. In de begroting zijn er alleszins voldoende middelen aanwezig voor het uitvoeren van de betaalkalender.

Met betrekking tot de responsabiliseringsbijdrage werd er aanvankelijk van uitgegaan dat de correctiefactor zou worden toegepast op het egalisatiefonds. Dit wordt nu echter scherp gesteld, hetgeen noopte tot het voorzien van vastleggingskredieten.

Qua extra-inspanning voor de scholenbouw is er voor 2014 nog eens 60 miljoen vastleggingskrediet voorzien, verdeeld 30-30 (extra capaciteit en klassieke wachtlijst). De betaalkalender zal bij de begrotingsopmaak 2014 bekeken worden.

De 24 miljoen euro provisie voor de SALK is effectief een vastleggingskrediet. De minister verwacht dienaangaande geen uitgaven die moeten worden betaald in 2013.

De vastleggingskredietbuffer van 100 miljoen euro – die gecreëerd wordt door het schrappen van onterecht encours – moet niet aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd als het om bestaand beleid gaat. Voor nieuw beleid moet er echter wel degelijk een begrotingsaanpassing gebeuren.

De kapitaalsverhoging van LRM zal vanzelfsprekend ESR-neutraal moeten zijn. De werkwijze zal worden bepaald door de bevoegde minister. Een bijkomend ESR8-krediet ten belope van 20 miljoen euro en 5 miljoen euro, vormen de verwachte kapitaalsparticipatie die nog in 2013 is voorzien.

De evolutie van de impliciete schuld (los van enige pps-formule) zoals die uit de begrotingsdocumenten naar voor komt, toont aan dat er in 2004 een impliciete schuld was van 6,588 miljoen euro. Die is tegen 2008 gegroeid tot 8,243 miljoen euro. De impliciete schuld groeide in 2012 eerst tot boven de 9 miljoen euro om daarna opnieuw te zakken tot 8,9 miljoen euro, de 191 miljoen euro extra van 2013 inbegrepen. De stijging in de periode 2004-2008 lag dus gevoelig hoger dan de stijging in de periode 2008-2012. Door de eco-

nomische omstandigheden en de wil om te blijven investeren, is er een beleidskrediet dat groter is dan het betaalkrediet in de begrotingsaanpassing 2013.

Het Plattelandsfonds mag niet als iets onbelangrijks worden afgedaan. Het leeft alleszins bij heel wat parlementariërs. Als het Agentschap Ondernemen en IWT de kredieten bijstellen dan gebeurt dit op basis van de betaalkalender.

Minister Muylers komt dan tot de opmerking in verband met de uitgaven van het VIPA. De bedragen van de meerjarenraming geven de voor het VIPA verwachte verplichtingen aan die door de regering werden goedgekeurd. Door de begrotingscontrole komt er hierin slechts een kleine wijziging. In de meerjarenraming van het VIPA werd rekening gehouden met een VeK-impact van 176,2 miljoen euro voor de alternatieve financiering in 2014. In 2015 zou het gaan over 194,2 miljoen euro. Door beslissingen in de begrotingsaanpassing is de VeK-impact versneld van de oorspronkelijk voorziene 176,2 miljoen euro naar maximaal 189 miljoen euro in 2014. Grosso modo heeft de hier genomen beslissing dus een impact van ongeveer 13 miljoen euro.

De 16,6 miljoen euro van de eenmalige meevallers zijn het gevolg van desindexatie van 0,8% van de lonen buiten provisie. Waar oorspronkelijk 1,9% indexstijging was voorzien, is het uiteindelijk 1,1% geworden. Dit gegeven is terug te vinden in de overeenkomstige tabel.

De minister komt dan tot de twee meer technische vragen die, voorafgaandelijk aan deze discussie, vanuit de Open Vld-fractie werden overgemaakt. Hij gaat daarbij eerst in op de bedenking dat er in de begrotingsdocumenten drie verschillende bedragen worden genoemd met betrekking tot de globale daling van de betaalkredieten (100,3 miljoen euro, 162 miljoen euro en 81 miljoen euro). Hij preciseert dat het bij de daling van de betaalkredieten ten belope van 162 miljoen euro gaat over de verminderingen vóór ESR-correctie voor het ministerie. De 81 miljoen euro is ESR-gecorrigeerd voor zowel het ministerie als de instellingen. De 162 miljoen euro voor het ministerie daalt na ESR-correctie naar 49,58 miljoen euro. De 100,3 miljoen euro is de opsplitsing van de 81 miljoen euro waarin vier parameters zijn opgenomen. Er is het effect van 100 miljoen euro van louter betaalkredieten in min, een toename van 165 miljoen van bijkomende beleidsimpulsen, een vermindering van 129 miljoen euro voor kostendrijvers en 16,5 miljoen euro vermindering van de index.

Voor wat de tweede vraag betreft, beaamt hij dat er bij de kostendrijvers inderdaad een daling is van 129 miljoen euro. Daarvan zou slechts 113 miljoen euro worden verklaard. De overige 16 miljoen euro daling kostendrijvers kan echter worden verklaard door talloze kleine bewegingen die een impact hebben op de technische berekening van de beleidskredieten. Zo genereren een extra voorziene ontvangst van een begrotingsfonds of een extra voorziene ontvangst bij een rechtspersoon die tegelijk mag worden ingezet voor uitgaven van diezelfde rechtspersoon, allemaal een impact op de berekening van de ESR-geconsolideerde beleidskredieten. Ook het inhoudelijk anders invullen van een verkregen toelage bij een rechtspersoon, zoals bijvoorbeeld het omschakelen van een loutere subsidiëring naar een kapitaalparticipatie, heeft een impact op de ESR-geconsolideerde benadering van de beleidskredieten. Details over de berekening van deze ESR-geconsolideerde beleidskredieten zijn, voor wat de gehele Vlaamse overheid betreft, terug te vinden in de algemene toelichting en per beleidsdomein in de respectieve toelichtingen bij de programma's. De 113 miljoen euro die wel expressis verbis worden toegelicht, omvatten de belangrijkste verklarende elementen – met ook enige politieke meerwaarde – van de evolutie van de ESR-geconsolideerde beleidskredieten.

Minister Muylers geeft daarbij nog mee dat verder nazicht van het verschil tussen de gerapporteerde daling van de beleidskredieten omwille van allerhande kostendrijvers wel

degelijk nog een grote post opleverde die nog niet in de verklarende lijst was opgenomen. Het betreft hier meer bepaald de voorziene kapitaalsubsidie aan de VMSW voor het verstrekken van leningen aan de sociale koopsector, waar er een technische daling is van de beleidskredieten met 14,5 miljoen euro. Deze daling heeft een louter technisch karakter, omdat het investeringsprogramma van de VMSW voor de koopsector zelf niet daalt. Door een gunstiger financieringsrente voor de VMSW kan het subsidiepercentage aan diezelfde VMSW neerwaarts worden bijgesteld, wat tot een verlaging van het ter beschikking gestelde vastleggingskrediet leidt. Als deze daling van 14,5 miljoen euro in rekening wordt gebracht dan stemt het bedrag met de verklarende elementen quasi overeen met de globale evolutie van de kostendrijvers. De verschillende kleinere technische effecten heffen elkaar ongeveer op.

Voor wat de KBC-terugbetaling betreft, wijst de minister erop dat op pagina 43 in tabel 5-1 van de algemene toelichting bij de aanpassing van de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting de ESR8-ontvangst KBC, inclusief 50% premie, volledig vermeld staat. Die getallen staan in hetzelfde document overigens ook nog eens vermeld op pagina 49 in tabel 6-6 onder de begrotingssaldo Vlaamse ministeries, deelnemingen en kredietverleningen ESR-code 8. Begrotingsmatig gezien wordt deze ontvangst dus voor de volle 100 percent gebruikt. Kasmatig is er echter een wisselwerking tussen twee bewegingen, bijvoorbeeld een ESR8-participatie bij LRM en geld dat aan de andere zijde binnenkomt. Vandaar dat men in dat geval gewaagt van ‘zoveel als mogelijk’.

Op het primaire saldo is er een structureel tekort, precies omdat er rekening wordt gehouden met de onderbenutting. En deze wordt niet meegerekend in de berekening van het primaire saldo.

Met betrekking tot de door mevrouw Meuleman aangehaalde bosaankopen, meent de minister dat er geen fouten zitten in het systeem. Op een bepaald ogenblik meent men dat er betaalkredieten nodig zullen zijn voor de aankoop van een bos. Op basis van de vragen van de bevoegde vakminister worden er dan kredieten voorzien om de bossen te kopen. Als de koop in kwestie finaal om de een of andere reden niet gerealiseerd wordt, dan is er onderbenutting.

Verder geeft hij nog mee dat prijzen voor de aankoop van emissierechten inderdaad fors gedaald zijn, hetgeen een correctie van 20 miljoen euro met zich bracht voor het Vlaams Klimaatfonds. Ook hier is er dus geen sprake van een fout in het systeem.

3.3. Replieken

3.3.1. Aanvullende vragen en opmerkingen van de leden

– Tussenkoms van de heer Lode Vereeck

De heer *Lode Vereeck* meent dat het historisch gemiddelde van een onderbenutting van 2,5% in de periode van 2004-2013, geen rekening houdt met het risico van dubbeltellingen. Enerzijds is er de op 2012 gebaseerde onderbenutting ten belope van 593,4 miljoen euro en anderzijds zijn er de bijstellingen in de betaaluitgaven voor in totaal 246,1 miljoen euro. Het scherper stellen van de betaaluitgaven is een vorm van onderbenutting waar men nu al een soort van voorschot op neemt. In totaal bedraagt de onderbenutting dan al 839,5 miljoen euro. Dat bedrag moet men afzetten ten opzichte van de totale begroting (goed voor 27,619 miljard euro). Het onderbenuttingspercentage bedraagt dan 3,04%. Dat is dus hoger dan het historische gemiddelde. De heer Vereeck vreest dan ook dat dit een overdreven getal is. Over de buffers voor nieuw beleid is de heer Vereeck tevreden over de mondelinge toezegging van de minister om bij nieuw beleid een tweede begrotingscontrole te zullen houden. De prerogatieven van het parlement moeten immers gerespecteerd worden. Een blanco cheque kan niet.

Voor wat betreft KBC is de verwarring waarschijnlijk ontstaan door de tabel 6-6 op pagina 49 waar er in het gewone begrotingssaldo een overschot is na de begrotingsaanpassing van 1,266 miljard euro. Om dit ESR te corrigeren moeten de ontvangsten van KBC hier weer uit worden gehaald. Dat gaat dan over -1,752 miljard euro. Dat is de volledige som van het kapitaal en de penalty fee. Het verschil tussen de twee getallen geeft een tekort van 485 miljoen euro. Dit komt ongeveer overeen met het bedrag van het ESR-gecorrigeerd primaire saldo voor de onderbenutting. Die rente is dus nodig om het ESR-gecorrigeerd saldo te laten kloppen.

De vraag over de LRM ging niet over welke techniek men zou toepassen, maar wel of men dit rechtstreeks of via PMV ging realiseren.

– Tussenkomsst van de heer Dirk Van Mechelen

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt dat het op zich niet rampzalig is om een onderbenutting in te schrijven, op voorwaarde dat de tegenwaarde van de onderbenutting een eenmalige uitgave is. Dat er in een bepaald begrotingsjaar een bedrag wordt vooropgesteld waarvan men meent dat het niet uitgegeven zal moeten worden, vormt op zich nog geen probleem. De invulling van de onderbenutting met nieuw beleid (en dito betaalkredieten) leidt op termijn tot problemen. De combinatie van onderbenutting en het maximaliseren van de beleidsuitgaven gaat op termijn leiden tot een dubbele betalingssituatie, waardoor men – zonder zeer zware bijkomende inspanningen – zijn betalingsverplichtingen niet zal kunnen nakomen. Bij wege van voorbeeld van een en ander haalt de heer Van Mechelen de evolutie aan van de beleids- en betaalkredieten van de laatste tien jaar in de sector renovatie van monumenten. Op een gegeven ogenblik was er een opgeblazen krediet via beleidskredieten die stegen en betaalkredieten die maar voor de helft volgden. Na drie, vier jaar volgden de facturen van de beleidskredieten (die zich immers vertolken in uitgaven), terwijl er onvoldoende betaalkredieten waren. Dit is een te vermijden voorbeeld. Hij blijft dan ook waarschuwen voor het opblazen van de onderbenutting.

De 150 miljoen euro die voorzien wordt voor tegenvallende extra uitgaven en/of tegenvallende ontvangsten is volgens de heer Van Mechelen een onderbenuttingsbuffer. Dit wordt door de minister impliciet bevestigd wanneer hij stelt dat de onderbenutting 2,15 percent bedraagt of 1,61 percent als men die buffer ervan aftrekt. Het is dus geen conjunctuurbuffer tegen tegenvallende economische realisaties. Er is dus geen structurele conjunctuurprovisie om tegenvallende economische groei te compenseren of voor reservevorming in het toekomstfonds. Dat is een wezenlijk verschil met het in het verleden gevoerde beleid.

Bij de ESR-consolidatie kan men niet voorzichtig genoeg zijn. Het antwoord van Europa over het pps-dossier van de ‘Scholen van Morgen’ is nog niet binnen. Het lid brengt dienaangaande in herinnering dat hij al op 1 september 2010 een eerste brief om opheldering over de onderhandelingen met het Europese bestuursniveau heeft gezonden naar de Vlaamse ministers van Begroting en Onderwijs. Het gaat om enorme budgetten die nu hun impact gaan hebben op de betaalkredieten. Zolang dit kan via beschikbaarheidsvergoedingen is er geen probleem, want die zijn voorzien. Wanneer echter de meer dan 1 miljard aan investeringsuitgaven zouden moeten worden gedekt binnen de begroting dan kapseist het budgettair evenwicht en is men voor 300 à 400 miljoen deficitair op jaarbasis. Is er al nieuws over de mogelijke consolidatie van het pps-dossier over de scholenbouw? Idem overigens voor andere ‘kwetsbare’ dossiers. Ook over het Vlaams Energieagentschap worden immers vragen gesteld in verband met de ESR-neutraliteit van de 200 miljoen euro aan kapitaalparticipatie.

De heer Van Mechelen heeft ook geen echt antwoord gehoord op zijn vraag naar de financiering van SALK. De minister heeft dienaangaande immers enkel gesteld dat er weliswaar beleidskredieten zijn voorzien, maar geen betalingskredieten omdat die laatste nog niet

nodig zouden zijn in 2013. In de begroting was opgenomen dat er een (verhoging van de) kapitaalparticipatie zou gebeuren via PMV of LRM. Waar komt het geld hiervoor vandaan? Is dat een lening? Betreft het geld dat van elders komt, zoals dividenden van VPM (dus de Gimv), die niet naar de begroting worden overgeheveld, maar naar PMV gaan (wat de zaak ook ESR-neutraal maakt)? Of komt het geld van de KBC-terugbetaling?

De impliciete schuld is niet opgenomen. In een periode met een stijgende groei van de beleidsruimte (cf. de periode 2006-2007) is het logisch dat de impliciete schuld groeit. Bij een krimpende beleidsruimte moet men echter vermijden dat de impliciete schuld stijgt (dalen zal hij dan natuurlijk ook niet). Men moet proberen om ze dan constant te houden. Het volume van de impliciete schuld zegt op zichzelf maar weinig. Het is vooral de evolutie van de impliciete schuld die tot bezorgdheid leidt. De minister zegt zelf dat voor het eerst in jaren de beleidskredieten de betaalkredieten overstijgen.

– Tussenkoms van mevrouw Elisabeth Meuleman

Mevrouw *Elisabeth Meuleman* vindt het antwoord van de minister in verband met het Vlaams Klimaatfonds onvoldoende. Met de prijsdaling van de emissierechten (van 7 euro naar 3,9 euro) werd rekening gehouden, maar dan heeft men volgens minister Schauvliege nog voor 15 miljoen euro aan emissierechten nodig. Zelfs aan het gereduceerde bedrag van 3,9 euro komt men tot een hoger bedrag dan voorzien in de begroting. Het Rekenhof is hier ook duidelijk over.

3.3.2. *Aanvullende antwoorden van de minister*

De *minister* stelt dat de impliciete schuld de laatste vier jaar vrij constant is gebleven. Ze is gedurende een aantal jaren zelfs lichtjes gedaald en dit spijs de ongunstige economische omgevingsfactoren.

Het percentage van de onderbenutting zoals door de heer Vereeck gehanteerd, gaat ervan uit dat de buffer wordt uitgegeven met daar bovenop de scherpstelling van de beleidskredieten. Het samenvoegen van beide elementen leidt vanzelfsprekend tot een hoger percentage.

Het approximatief gelijk zijn van de cijfers van KBC en het primaire saldo is puur toeval. Het ene heeft niets met het andere te maken. Het primaire saldo is negatief omdat men de onderbenutting ervan aftrekt. Deze Vlaamse Regering probeert in moeilijke tijden en waar nodig te voorzien in voldoende investeringen en in extra middelen.

Voor wat de problematiek van de ESR-consolidatie betreft is het van belang om voor elke kapitaalparticipatie voldoende rendement of onafhankelijkheid te hebben. Dat is de uitdaging. De operatie bij LRM moet dus insgelijks ESR8-neutraal zijn.

Bij KBC worden kapitaal en fee begrotingsmatig 100% ingezet voor de terugbetaling van de schuld. Als er kapitaalparticipaties worden genomen, kan dit eventueel in meerwaarde van schuld komen. De zaak moet hoe dan ook begrotingsmatig worden bekeken en niet kasmatig.

III. AFSLUITENDE BESPREKING

Op datum van dinsdag 11 juni 2013 vond voorafgaandelijk aan de stemmingen nog een afsluitende bespreking plaats naar aanleiding van de indiening van een aantal amendementen op het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting. Deze amendementen werden respectievelijk ingediend door de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/3, amendementen nr. 1 t.e.m. 38*), door de Open Vld-fractie (*Parl.*

St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/4, amendementen nr. 39-40) en door de meerderheidsfracties (Parl.St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/5, amendement nr. 41).

1. Amendement nr. 41: stopzetting cross-border lease rioleringsstelsels Sint-Niklaas, Dendermonde en Hamme

De heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, attendeert de commissieleden op het feit dat net voor de commissiebijeenkomst nog een amendement werd neergelegd door de meerderheidsfracties. Hem werd meegedeeld dat het een kwestie van spoedeisende aard betreft, waarvan de behandeling geen uitstel verdraagt.

Daarop inpikkend verklaart de heer *Bart Van Malderen*, namens de indieners van het amendement, zich bewust te zijn van het feit dat hier een procedureel ietwat ongebruikelijke werkwijze wordt gevolgd. Er zijn volgens het lid echter voldoende redenen om het bewuste amendement alsnog met de nodige spoed te behandelen. Het heeft betrekking op de gewestwaarborg die in 2009 middels een decretale basis werd verschaft aan drie steden en gemeenten die geconfronteerd werden met een acuut probleem in een bestaande constructie, met name een cross-border lease. Daar stond een marktconforme vergoeding tegenover, zoals dat ook voor alle voorheen en sindsdien verleende gewestwaarborgen het geval is.

Sinds 2009 is een drastische structurele wijziging opgetreden in de context. In eerste instantie is de vigerende regelgeving in de Verenigde Staten veranderd. Ten tweede staat de langetermijnrente zeer laag, wat de betrokken steden en gemeenten ertoe heeft aangezet definitief een einde te willen stellen aan de bestaande constructie van cross-border lease. Het voorwerp van de waarborg houdt derhalve op te bestaan en dus kan volgens het lid de waarborg ook als dusdanig worden afgesloten.

De betrokken steden en gemeenten betaalden een vergoeding uitgaande van een verwachte waarborgtermijn die veel langer zou lopen. Het amendement wil voorzien in een decretale basis voor het pro rata terugbetalen van de vergoeding voor een waarborg die ophoudt te bestaan, mits men erin slaagt die cross-border lease ook daadwerkelijk stop te zetten.

Als indiener vraagt de heer Van Malderen om twee redenen zulks bij hoogdringendheid te willen regelen. Eerst en vooral omdat men gebruik wil maken van de bestaande rentetoestand, die hoe dan ook volatiel is. Dat schept op vandaag opportuniteiten, die echter ook snel weer kunnen verdwijnen. Ten tweede wil men het afsluiten van de constructie faciliteren door voor de betrokken steden en gemeenten in een terugbetaling te voorzien van de vergoeding voor de waarborg die wegvalt. Dat schept ook voor Vlaanderen mogelijkheden, omdat het risico dat de waarborg ooit zou worden uitgewonnen, wegvalt, oppert het lid.

De heer *Felix Strackx* heeft hierover toch zo zijn bedenkingen. Hij wijst erop dat Vlaams Belang van meet af aan heeft gewaarschuwd voor de cross-border leaseconstructie. Men noemde het een gigantische operatie belastingontduiking, vreemd genoeg toegepast door burgemeesters van socialistische strekking, terwijl sp.a dat juist altijd wil bestrijden. De heer Strackx vindt het een gelukkig toeval dat finaal slechts drie gemeenten zijn ingestapt in het systeem. De paniek die in 2009 uitbrak, leidde ertoe dat er met bekwame spoed een gewestwaarborg ten belope van 90 miljoen euro moest worden ingesteld. Voor het verlenen daarvan is destijds een eenmalige premie betaald. Daarbovenop zou een jaarlijkse vergoeding worden afgehouden van de middelen uit het Stedenfonds voor die gemeenten. Met betrekking tot dat laatste bestond altijd wel enige twijfel qua wettelijkheid van die afhouding. De Inspectie van Financiën uitte bedenkingen bij het systeem van afhouden zelf. Het lid vraagt zich dan ook af of die voorziene jaarlijkse vergoeding effectief altijd

betaald werd. Slaat de terugbetaling pro rata die het amendement vraagt, op de eenmalige premie? Ook dat vindt het lid een hoogst ongebruikelijke wending en abnormaal in de verzekeringswereld. Eenmaal betaalde premies krijgt men immers niet terug.

Diezelfde Inspectie van Financiën had in 2009 overigens ook al flink wat bedenkingen bij het totale kostenplaatje van de operatie. Alleen al qua juridisch advies zal het prijskaartje waarschijnlijk aanzienlijk zijn, gezien hiervoor erg dure gespecialiseerde advocatenkantoren moesten worden ingeschakeld. Het lid had dan ook graag vernomen wat de hele constructie, inclusief het opzetten van die constructie, intussen al aan de Vlaamse belastingbetaler heeft gekost.

Tot slot uit de heer Strackx nog zijn wantrouwen ten aanzien van de ommezwaai van de partners in de VS, die plots wel heel erg welwillend blijken om de cross-border lease in onderlinge toestemming en zonder enige vorm van financiële compensatie stop te zetten. In 2009 was er nog absoluut een overheidswaARBorg ten belope van 90 miljoen euro nodig en vier jaar later slaat het gemoed helemaal om, onderstreept het lid. Hij vraagt zich dan ook af of hier niet iets anders achter zit. Hij vraagt dan ook openheid van zaken.

De heer *Dirk Van Mechelen* stelt dat het verhaal van de cross-border lease van Sint-Niklaas, Dendermonde en Hamme nog vers in het geheugen zit. Het opheffen van de gewestwaARBorg is op zich een goede zaak voor Vlaanderen en daarbij heeft het lid dan ook geen vragen.

Hij wil echter wel van de minister of de indieners vernemen wat de financiële impact op de begroting is. De verantwoording luidt dat een waARBorg van de Vlaamse Regering tot en met juni 2013 in plaats van tot april 2036, geresulteerd zou hebben in een minderontvangst van premie ten belope van 984.000 euro. Heeft de Vlaamse overheid die premie integraal in één keer ontvangen? En zo ja, in welk begrotingsjaar is dat weggeboekt?

Verder wordt gesteld dat in onderhavige begrotingscontrole een bedrag is ingeschreven van 727.000 euro aan beleidskredieten en 500.000 euro aan betaalkredieten voor het helpen van de drie betrokken besturen. Welke budgettaire operatie machtigt de commissie hier decretaal via de goedkeuring van het voorliggende amendement en wat is daarvan de impact op de begroting, vraagt de heer Van Mechelen uitdrukkelijk.

Minister *Philippe Muyters* meent dat de zaak in wezen heel simpel kan worden samengevat. Er is een premie betaald om een bepaald risico te dekken. Dat risico valt weg en derhalve zou een deel van de premie terugbetaald worden. Hij wijst er daarbij wel op dat het amendement uitgaat van de meerderheidsfracties en niet door de Vlaamse Regering werd ingediend.

De heer *Dirk Van Mechelen* wil hier toch even dieper op ingaan. Hij begrijpt dat de premie in één keer betaald werd en dat er hier nu een terugbetaling wordt voorzien a rato van het aantal jaren dat er geen waARBorg meer zal moeten worden verleend. Conceptueel lijkt dat eenvoudig, maar hij ziet toch een discrepantie tussen de drie vermelde cijfers, met name het bedrag van het terugbetaalbare gedeelte van de eenmalige premie (984.000 euro), het bedrag aan beleidskredieten (727.000 euro) en dat van de betaalkredieten (500.000 euro). Daar had hij graag wat meer uitleg over gekregen.

Minister *Muyters* verklaart dat het terug te betalen deel van de premie effectief 984.000 euro bedraagt waarop de heer *Van Mechelen* veronderstelt dat er dan toch een betaalkrediet ten belope van datzelfde bedrag zou moeten worden ingeschreven.

Daarop inpikkend laat de heer *Eric Van Rompuy*, voorzitter, weten dat hij dienaangaande over een nota van de Inspectie van Financiën van 4 juni 2013 beschikt, die hij graag ter

beschikking van de commissieleden wil stellen. Hij stelt transparantie in dit soort van dossiers op prijs. De ristornering betrof oorspronkelijk een bedrag van 1.005.728 euro en werd herberekend op maandbasis. Zo kwam men op een herberekend bedrag van 984.171 euro, waarvan 497.463 euro naar Sint-Niklaas gaat, naar Dendermonde 317.300 euro en naar Hamme 169.000 euro. Op voorstel van de Inspectie van Financiën is gekozen voor de oplossing via het – hier nu voorliggende – amendement. De technische correctie heeft te maken met de evolutie van de bedragen in de tijd.

De heer *Felix Strackx* stelt vast dat het voorliggende amendement louter de begrotingsmatige verwerking van de terugbetaling van de premie betreft, en dus ook enkel betrekking heeft op de aanpassing van de uitgavenbegroting. Zijns inziens moet ook de specifieke decretaal voorziene waarborgregeling worden opgeheven bij wege van decreet. Wat decretaal werd ingevoerd moet ook decretaal worden afgeschaft. Het is al te lapidair om uit te gaan van de veronderstelling dat het waarborgdecreet zou komen te vervallen ten gevolge van de terugbetaling van de premie en de stopzetting van de constructie.

De heer *Eric Van Rompuy* stelt dat dat een formele aangelegenheid is, die hic et nunc niet voorligt.

Daarbij aansluitend stelt de heer *Matthias Diependaele* dat er niets meer te waarborgen zal zijn. Doordat de zaak op nul wordt gezet, komt ook de waarborg automatisch te vervallen. Decretale intrekking van de waarborg is derhalve niet nodig. Het decreet wordt gewoon redundant, inhoudsloos.

De heer *Christian Verougstraete* verklaart het daar vanuit strikt juridisch oogpunt niet mee eens te zijn. Hij vergelijkt het met een hypotheek. Als men een hypothecaire inschrijving vroeger dan voorzien wil beëindigen, dan moet men die handlichten. Zo niet blijft de hypotheek verder bestaan.

De heer *Bart Van Malderen* wenst kort te repliceren op een en ander, kwestie van een juiste voorstelling van zaken te geven. In 2009 is een marktconforme vergoeding geheven in ruil voor het verstrekken van een waarborg. De tweede vergoeding, die een inhouding op middelen uit het Gemeentefonds zou betekenen, is nooit toegepast omdat die pas in zou gaan op het ogenblik dat de waarborg uitgeput zou worden. Dat is hier nooit het geval geweest. Alleen de eenmalige betaling met het oog op de waarborgverstrekking tot 2036 is uitgevoerd. Dat jaar was de eerst mogelijke datum waarop men desgevallend zou kunnen uittreden. Met de nu voorgestelde regeling wordt de mogelijkheid geboden om conventioneel vervroegd uit te stappen, waardoor het voorwerp van het decreet van 2009 vervalst. Men stelt derhalve voor om pro rata het verschil tussen 2013 en 2036 terug te betalen. Dat is ook een positieve zaak voor de Vlaamse overheid aangezien hierdoor het risico dat verbonden is aan de waarborg wegvalt.

De heer *Dirk Van Mechelen* heeft na een snelle lezing van de nota van de Inspectie van Financiën wat meer inzicht gekregen in de zaak. Hij begrijpt dat het in eerste instantie de bedoeling was om niet via het parlement te gaan maar alles te regelen via het Vlaams Fonds voor de Lastendelging. De Inspectie van Financiën maakt met haar advies eigenlijk beleefd duidelijk dat zulks ongehoord is en stelt daarom voor om in een decretaale basis te voorzien die uiteindelijk toelaat het bedrag terug te betalen op de kredieten die voorzien zijn voor de rentelasten. Op die manier wordt de financiering van de bedoelde betaling mogelijk gemaakt.

De heer *Felix Strackx* vindt het rapport van de Inspectie van Financiën over de stopzetting van de cross-border lease ronduit vernietigend. Hij citeert in dat verband enkele passages waarin de Inspectie van Financiën in niet mis te verstane bewoordingen refereert aan

de initieel gekozen oplossing waarbij er via het Vlaams Fonds voor de Lastendelging zou worden gewerkt.

De heer *Van Mechelen* treedt het lid bij onder verwijzing naar wat hij reeds eerder zei in die zin.

Minister *Muyters* repliceert dat men aan die opmerking tegemoetgekomen is door via dat amendement expliciet een decretale subsidie mogelijk te maken en meent dat er dan ook niet verder op ingegaan hoeft te worden.

De heer *Strackx* vermeldt een punt d uit het advies, waarin wordt aangevoerd dat de bedoelde bijdrage overeenkomstig de bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer verschuldigd is door de ontleners binnen 20 dagen na opname van de eerste schijf van het krediet en in geen geval terugbetaalbaar is. De Inspectie van Financiën waarschuwt verder ook voor de mogelijke precedentwaarde die aan het dossier kan gegeven worden. De heer *Strackx* vreest dat er anderen zullen volgen om middelen te recupereren.

Minister *Philippe Muyters* hoopt een probleem, dat in het verleden is gecreëerd, te kunnen oplossen doordat in dit geval de waarborgstelling wegvalt. Het terugbetalen van een deel van de premie die voor die borgstelling werd betaald, lijkt hem een vanzelfsprekendheid. Dat het probleem zich nooit had mogen stellen, is een andere kwestie, maar dat kan niet aangepakt worden door te stellen dat de waarborg dan maar moet blijven staan.

De heer *Eric Van Rompuy* stelt dat de heer *Strackx* de nota van de Inspectie van Financiën fout interpreteert. Hij verwijst dienaangaande naar pagina 3 van de nota, waar de Inspectie van Financiën stelt dat ze de voorgestelde oplossing in grote lijnen kan onderschrijven. Hij leest voor: “Een waarborg van 120 miljoen dollar tot het jaar 2036 kan geannuleerd worden waardoor tevens het grootste deviezenrisico binnen de waarborgregeling van de Vlaamse overheid verdwijnt. De ristornering van een gedeelte van de waarborgpremie betekent een extra kost, ook al kan ze binnen de kredieten opgevangen worden. In de begroting 2013 is daarvoor een bedrag voorzien van 727.000 euro. Het nu voorgestelde bedrag ligt hoger, maar in tegenstelling tot hetgeen voorzien was, verdwijnt het risico voor de Vlaamse overheid ook volledig.”. Als men daarbij ook nog in aanmerking neemt dat op de volgende bladzijde van de nota staat dat de budgettaire weerslag 1.005.000 euro bedraagt, en dat die kan worden opgevangen binnen het begrotingsartikel bestemd voor de rentelasten, dan vindt de heer *Van Rompuy* toch dat de heer *Strackx* de waarheid geweld aan doet met zijn interpretatie van de nota van de Inspectie van Financiën.

De heer *Felix Strackx* repliceert daarop dat de heer *Van Rompuy* selectief is in hetgeen hij aanhaalt. Tevens blijft hij niet overtuigd van het feit dat de bij decreet van 19 december 2008 toegekende waarborg niet ook bij wege van decreet moet worden opgeheven.

Voor wat dat laatste betreft, stelt de heer *Van Rompuy* dat het decreet in kwestie door heel deze operatie gewoon zonder voorwerp wordt.

De *minister* voegt daar nog aan toe dat de Vlaamse Regering bij decreet gemachtigd is geworden om een waarborg te verlenen en die altijd kan intrekken.

2. Amendementen nr. 39 en 40: heroriëntatie en schrapping van buffers

De heer *Dirk Van Mechelen* licht twee amendementen toe die door de heer *Sas van Rouveroy* en hemzelf werden ingediend. In eerste instantie gaat het om amendement nr. 39 op de uitgavenbegroting en meer bepaald de begrotingskredieten in het beleidsdomein Financiën en Begroting. Men stelt voor de 150 miljoen euro die als buffer gold inzake beleids- zowel als betaalkredieten en moest dienen om conjuncturele schommelingen (zoals

tegenvallende economische groei) op te vangen, ook als dusdanig te libelleren. Dat zou inhouden dat, als die buffer niet moet worden aangewend in die zin, er een heroriëntatie gebeurt naar het Toekomstfonds. Dat is opgezet om niet-gebruikte buffers aan te wenden voor het opvangen van conjuncturele schommelingen.

Een tweede amendement dat daarmee samenhangt, behelst het schrappen van de buffer van 100 miljoen euro, die voorzien wordt als een soort van blanco cheque voor beleidskredieten waarvan niemand weet wat daarop precies ooit gelibelleerd zal worden. Ter illustratie hiervan citeert het lid de dienaangaande gebruikte verantwoording, die luidt: “(...) in het licht van de monitoring – naar het einde van het jaar toe flexibel oplossingen te bieden voor dringende noden.”. Het lid kan zich niet voorstellen wat er inzake beleidskredieten aan dringende noden kan gelden aan het einde van het jaar. Bij betaalkredieten klinkt dat plausibeler. Conform wat ook het Rekenhof voorstelt, willen de indieners deze beleidskredietbuffer laten schrappen. Het komt aan het parlement toe om daarop uitgaven te boeken en niet aan de regering, besluit de heer Van Mechelen.

Voor wat de betaalkredieten betreft, herinnert het lid nog aan de zware kritiek die hij hier eerder reeds heeft geuit op het terugbrengen ervan met 81 miljoen terwijl de beleidskredieten met 269 miljoen euro naar boven zijn bijgesteld. Dat maakt 192 miljoen euro minder betaalkredieten dan beleidskredieten, rekent het lid snel. In diverse vakcommissies zijn ter zake al vragen gesteld, maar de achterliggende redenen blijven onduidelijk. Veelal luidt het dat het om een technische aanpassing zou gaan, zoals groeibijstellingen of bijstelling van de betaalkalender of een gewijzigde inschatting van de impact van een maatregel. Een echt grondige toelichting is er nooit geweest, stelt de heer Van Mechelen. Hij illustreert een en ander met een voorbeeld uit het beleidsdomein Welzijn. In de gezinszorg is de uitbreiding van het urencontingent goedgekeurd en toegekend. De invulling zou dan wel zeer geleidelijk gebeuren in de loop van het jaar omdat men er niet de geschikte personeelsleden voor zal vinden. De uitgaven die met de uitbreiding gepaard zouden gaan – betaalkredieten ten belope van 10 miljoen euro – kunnen daardoor naar beneden worden bijgesteld. Tenzelfdertijd belooft de bevoegde minister dat er meer middelen zullen worden vrijgemaakt indien dat nodig mocht zijn. Het lid vindt dat kras. Zijn dat het soort van zaken die via de niet-toegewezen buffer gefinancierd moeten worden?

Eenzelfde verhaal geldt voor de verplichting van de alternatieve financiering voor VIPA. Dat is door minister Vandeuren verwezen naar de halfjaarlijkse pps-rapportering, stelt de heer Van Mechelen. Hij stipt daarbij uitdrukkelijk aan dat het om meer dan 300 miljoen euro gaat voor Welzijn alleen. Hij vindt dit heen- en terugverwijzen tussen verschillende ministers echt niet kunnen.

De heroriëntering van de middelen voor Economie en Innovatie werd zowel in de commissie voor Financiën als in de commissie voor Economie aangekaart. Enerzijds zijn er betaalkredieten voor het flankerend economisch beleid, het Hermesfonds, ten belope van 79 miljoen euro. Daarvan gebeuren volgens het lid nogal wat heroriënteringen naar beleidsdomeinen die niets met flankerend economische beleid te maken hebben. Dat betreft Open Vld ten zeerste.

Voor al ook de aanpassing van de IWT-kredieten voor industrieel beleid ten belope van 44 miljoen euro valt slecht. Er zouden nochtans binnen het beleidsdomein Innovatie volop projecten lopen voor sociale innovatie waarbij letterlijk “bedrijven uitgesloten worden van deelname omdat winstgevendheid geen goed criterium is voor sociale innovatie.”. Bedrijven die winst maken kunnen derhalve niet in aanmerking komen voor de middelen van sociale innovatie. Gezien tegen een achtergrond waar de middelen voor industrieel beleid niet ingevuld raken, lijkt dat toch wel bijzonder vreemd. Het jaar loopt nog, oppert het lid. Waarom daarvoor geen bijkomende inspanningen?

Minister *Philippe Muyters* is het niet eens met het in de amendementen vervatte voorstel aangaande de buffers. De optie om – als de 150 miljoen euro aan vastleggingskrediet en vereffeningskrediet niet wordt aangewend – dat bedrag te bestemmen voor het Toekomstfonds, lijkt hem niet zinvol. De 150 miljoen euro in kwestie komt op het einde van het jaar automatisch in het overschot terecht als ze niet is aangewend. Een storting aan het Toekomstfonds is en blijft ook een interne stroom.

Met de 100 miljoen euro is er volgens de minister ook geen sprake van een vrijgeleide. Men blijft binnen het mandaat dat de ministers van de Vlaamse Regering krijgen. Als er toch middelen nodig zijn voor de punten waarvoor men er, op basis van de betaalkalender, van uitging dat ze niet betaald hoefden te worden, kan minister Vandeurzen wel degelijk stellen dat hij die dan toch voorziet. Minister Muyters veronderstelt dat de minister in dat geval binnen de mogelijkheden van het Rekendecreet herschikkingen kan doen.

3. Amendement nr. 8: groenestroomcertificaten

Amendement nr. 8 is een amendement dat uitgaat van de Vlaamse Regering, die haar amendementen overigens vrij laat heeft ingediend. Het gaat over de waarborgregeling voor de bevroering van groenestroomcertificaten. De heer *Dirk Van Mechelen* begrijpt dat er sprake is van een door de overheid gewaarborgd risico ten bedrage van 170,5 miljoen euro dat op de begroting en dus op de Vlaamse belastingbetaler wordt gelegd. Het zou gaan over het feit dat op de markt van de groenestroom- en warmtekrachtcertificaten al geruime tijd overschotten te noteren zijn. De distributienetbeheerders – Eandis onder andere – raken opgezaagd met torenhoge kosten omdat de prijs voor de certificaten die ze verplicht aan vaste prijzen moeten opkopen, keldert. Die kosten kunnen ze alleen maar doorrekenen op de energiefactuur en daarvan is niemand voorstander, oppert het lid.

Om het systeem te redden is de steun voor groene stroom naar beneden gehaald. Vanaf 1 januari 2013 is de prijs waaraan de netbeheerders verplicht certificaten moeten opkopen van mensen en bedrijven, gevoelig gedaald. Dat was volgens het lid een stap in de goede richting. De oude certificaten die aan een hogere prijs waren ingeschaald, blijven echter bestaan. De Vlaamse Regering heeft naar de heer Van Mechelen begrijpt een systeem van ‘banking’ in het leven geroepen waarbij die certificaten bevroren zouden worden. De distributienetbeheerders houden dan tijdelijk voor ongeveer 2,5 miljoen euro aan certificaten bij en brengen ze dus niet op de markt tot 2016, waardoor het een probleem wordt voor de volgende Vlaamse Regering. Men hoopt door de afgebouwde steunmaatregel de markt te zien stabiliseren in die periode.

Het lid oppert dat de netbeheerders dat niet gratis doen. Ze krijgen met name twee belangrijke voordelen. Het eerste daarvan is waar het bij dit amendement om gaat, stipt de heer Van Mechelen aan. Er wordt een waarborgmachtiging gegeven van 170,5 miljoen euro opdat de certificaten verkocht zouden kunnen worden aan de aanschafprijs. Als de prijzen zich niet stabiliseren en verder blijven zakken, dan gaat het om veel geld dat gewaarborgd wordt. Er is hierover natuurlijk geen advies van het Rekenhof beschikbaar, maar de heer Van Mechelen is ervan overtuigd dat ook die instantie hier opmerkingen bij zou maken. Afsluitend waarschuwt het lid nogmaals voor hetgeen hier, bij wege van summier toegevoegd amendement van de regering, voorligt en stelt dat Open Vld het alvast niet zal goedkeuren.

Met betrekking tot het regeringsamendement aangaande de groenestroomcertificaten vindt minister *Muyters* de verantwoording zelf behoorlijk duidelijk. Hij citeert: “Deze openbaredienstverplichting betreft het immobiliseren van het gemiddeld aantal certificaten die ze in de periode 1 november 2011 tot 1 november 2012 in hun bezit hadden, te weten een totaal van 1.500.000 groenestroomcertificaten en een totaal van 1.000.000 warmtekrachtcertificaten. Deze certificaten zouden in juli 2014 en juli 2016 geleidelijk aan weer

op de markt worden gebracht. In ruil voor deze immobilisatie zal de Vlaamse Regering de netbeheerders een waardebehoud van 93 euro voor de groenestroomcertificaten en 31 euro voor de warmtekrachtcertificaten garanderen.”.

De heer Van Mechelen verwees naar die 2,5 miljoen, oppert de minister. Die certificaten zouden dus normaliter in juli 2014 en in juli 2016 geleidelijk weer op de markt worden gebracht. In ruil voor het niet op de markt brengen, geeft de Vlaamse Regering de netwerkbeheerder een waardebehoud van 93 euro. Ze kunnen ze immers vandaag op de markt brengen voor 93, respectievelijk 31 euro. Als de regering vraagt om ze te houden omdat er anders een doorrekening gebeurt naar de klant, dan staat daar de waarborg tegenover. De minister gaat ervan uit dat de op vandaag bestaande waarde kan behouden blijven en is derhalve niet zo pessimistisch als de heer Van Mechelen wat dat betreft. De verantwoording voor de operatie is met andere woorden wel degelijk te lezen bij het amendement (amendement nr. 8).

De heer *Dirk Van Mechelen* citeert op zijn beurt uit de bedoelde verantwoording: “In het slechtste geval zou dit bij volledige uitwinning op een waarborg van 139,5 miljoen plus 31 miljoen euro komen te staan.”. Dat is de 170,5 miljoen euro waarvan sprake. Dat behelst een last op de Vlaamse begroting ten belope daarvan. Het lid meent dat de bevoegde minister voor Energie op zijn minst aan risicoberekening moet doen over de waarde die de certificaten in juli 2014 en 2016 zouden kunnen hebben. Een dergelijk amendement nog last minute toevoegen, roept alleszins vragen op bij Open Vld.

Minister *Muyters* stelt dat het lid er dan wel van uitgaat dat elke waarborg volledig uitgewonnen kan worden. Die theoretische kans bestaat, erkent de minister, maar men gaat er daarbij dan wel van uit dat de waarde van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten in de toekomst nihil zal zijn en dat de hele werking van het systeem op de helling zal komen te staan. Daar doet de minister niet aan mee. Hij legt uit dat zonder de ‘bevriezing’ de certificaten op de markt waren gekomen en de prijs de hoogte in zou zijn gegaan, terwijl er in de toekomst weer ruimte verwacht wordt daarvoor. De markt zou stabiel worden. Voor het niet op de markt brengen, krijgen de netwerkbeheerders een waarborging. Het komt erop neer dat anders de klanten die 170,5 miljoen euro doorgerekend zouden krijgen.

De heer *Van Mechelen* meent dat het nu naar de belastingbetaler wordt doorgeschoven, maar de minister blijft volhouden dat het alleen maar in een waarborg wordt vastgezet.

De heer *Sas van Rouveroy* komt nog even terug op een foutje dat hij opmerkte in de redenering van de minister. De netbeheerders moeten de bedoelde certificaten kopen aan 93 en 31 euro, maar moeten aan veel lagere prijs verkopen. Het lid heeft echter begrepen dat de minister zei dat ze 93 euro krijgen als ze de certificaten alsnog op de markt zouden brengen.

Minister *Muyters* legt uit dat de marktprijs op het ogenblik van bespreking wel degelijk 93 euro bedroeg.

IV. STEMMINGEN

1. Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 18/1)

Er worden geen verdere opmerkingen geformuleerd bij het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013.

1.1. Tabel

De tabel wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

1.2. Corpus van het decreet

Alle artikelen evenals het geheel van het corpus van het ontwerp van decreet worden aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

1.3. Eindstemming

Het ongewijzigde ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 wordt daarna in zijn geheel aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

2. Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/1-5)

2.1. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Voor de toelichting en de tekst van de amendementen wordt verwezen naar de stukken waarin ze gepubliceerd zijn.

2.1.1. Tabel – Afdeling I – Begrotingskredieten

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 13 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel AB0/1AF-A-5-Y/IS – Interne stromen – Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 14 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel AB0/1AH-C-2-B/WT – Werking en toelagen – Toelage EVA vzw ‘de Rand’ voor uitvoering van de toegewezen taken in het kader van de ondersteuning, promotie en bevordering van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 15 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel AB0/1AL-A-2-B/WT – Werking en toelagen – Algemene informatie- en communicatie-initiatieven.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 16 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel BD0/1BH-C-2-B/WT – Werking en toelagen – Initiatieven met het oog op het versterken van de bestuurskracht en de bestuursefficiëntie van lokaal en regionaal bestuur.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 17 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel BH0/1BA-C-2-Z/WT – Werking en toelagen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 39 van de heren Sas van Rouveroj en Dirk Van Mechelen (*Parl. St.* Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/4) tot wijziging van het begrotingsartikel CB0/1CB-G-2-Z/PR – Provisies.

Het amendement wordt met 5 stemmen tegen 8 niet aangenomen.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 18 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel CB0/1CC-G-2-Z/PA – Participaties.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 19 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel CB0/1CD-X-2-Z/PA – Participaties.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 40 van de heren Sas van Rouveroj en Dirk Van Mechelen (*Parl. St.* Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/4) tot wijziging van het begrotingsartikel CB0/1CE-G-2-X/IS – Interne stromen – Toekomstfonds.

Het amendement wordt met 5 stemmen tegen 8 niet aangenomen.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 20 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel DB0/1DG-C-2-E/WT – Werking en toelagen – Herdenking Eerste Wereldoorlog.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 21 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel FC0/1FC-I-2-Y/IS – Interne stromen – Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs.

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 22 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel HB0/1HH-B-2-X/IS – Interne stromen – Vlaamse Radio- en Televisieomroep.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 23 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel KB0/1KD-A-5-V/IS – Interne stromen – Vlaamse Landmaatschappij – Plattelandsfonds.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 24 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* Vl. Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het begrotingsartikel LC0/1LA-H-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 25 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel NF0/1NF-C-2-D/WT – Werking en toelagen – Ondersteuning intermediaire organisaties voor het uitvoeren en/of faciliteren van erfgoedzorg en het creëren van draagvlak voor erfgoedzorg.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 26 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VA0/1VF-A-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 27 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VB0/1VO-F-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 28 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VC0/1VJ-C-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 29 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VD0/1VG-G-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 30 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VE0/1VM-E-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 31 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VF0/1VN-H-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 32 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VH0/1VI-D-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 33 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VI0/1VK-I-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 34 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VJ0/IVH-B-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Op afdeling I van de tabel is er een amendement nr. 35 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot wijziging van het begrotingsartikel VR0/IVE-A-2-Z/LO – Lonen.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

2.1.2. Tabel – Afdeling III – Diensten met afzonderlijk beheer

Op afdeling III van de tabel is er een amendement nr. 36 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot vervanging van de begroting van de DAB Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuurbehoud (Minafonds).

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

2.1.3. Tabel – Afdeling V – Vlaamse rechtspersonen

Op afdeling V van de tabel is er een amendement nr. 37 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot vervanging van de begroting van Kind en Gezin.

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Op afdeling V van de tabel is er een amendement nr. 38 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot vervanging van de begroting van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

2.1.4. Corpus

Artikel 1

Op artikel 1 is er een amendement nr. 1 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot vervanging van het artikel.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 2

Op artikel 2 is er een amendement nr. 2 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot vervanging van het artikel.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 3

Op artikel 3 is er een amendement nr. 3 van de Vlaamse Regering (*Parl. St. Vl.Parl. 2012-13, nr. 19/3*) tot vervanging van het artikel.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikelen 4 tot en met 7

De artikelen 4 tot en met 7 worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 8

Op artikel 8 is er een amendement nr. 4 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot rechtzetting van een materiële fout in de code van het begrotingsartikel MB0/1ME-E-5-Z/IS – Aan het EVA VVM De Lijn in het kader van het project Brabo 2.

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

Artikel 9

Artikel 9 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 10

Op artikel 10 is er een amendement nr. 41 van de heren Bart Van Malderen, Jos De Meyer, Matthias Diependaele, Koen Van den Heuvel en Eric Van Rompuy (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/5) tot invoeging van een nieuw begrotingsartikel CB0/1CG-G-2-A/WT – Werking en toelagen – Actief schuldbeheer en risicomanagement.

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Op artikel 10 is er een amendement nr. 5 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot vervanging van de omschrijving van het begrotingsartikel HB0/1HC-H-2-E/WT – Internationale en interregionale culturele samenwerking.

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 11

Op artikel 11 is er een amendement nr. 6 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het bedrag waarvoor machtiging tot het aangaan van verbintenissen wordt verleend.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikelen 12 tot en met 15

De artikelen 12 tot en met 15 worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 16

Op artikel 16 is er een amendement nr. 7 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot wijziging van het bedrag waarvoor machtiging tot het aangaan van verbintenissen wordt verleend.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Het aldus gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikelen 17 tot en met 22

De artikelen 17 tot en met 22 worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 22/1 (nieuw)

Er is een amendement nr. 8 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot invoeging van een nieuw artikel 22/1.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikelen 23 tot en met 89

De artikelen 23 tot en met 89 worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 3 onthoudingen.

Artikel 90 (nieuw)

Er is een amendement nr. 9 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot toevoeging van een nieuw artikel 90.

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 91 (nieuw)

Er is een amendement nr. 10 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot toevoeging van een nieuw artikel 91.

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 92 (nieuw)

Er is een amendement nr. 11 van de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot toevoeging van een nieuw artikel 92.

Het amendement wordt aangenomen met 10 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 93 (nieuw)

Er is een amendement nr. 12 van de Vlaamse Regering (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/3) tot toevoeging van een nieuw artikel 93.

Het amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 5 onthoudingen.

2.2. *Stemming over het geheel*

Het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 19/1-5), aldus gewijzigd, wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

3. **Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2013** (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2022/1 en 3)

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het artikel, en daarmee ook het hoofdstuk, aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Hoofdstuk 3. Fiscaliteit

Artikelsgewijze stemming

Afdeling 1. Planbatenheffing – brownfieldconvenanten

Artikel 12

Ter stemming gelegd, wordt het artikel aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Artikel 13

Ter stemming gelegd, wordt het artikel aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Afdeling 2. Planbatenheffing – zones met weekendverblijven

Artikel 14

Ter stemming gelegd, wordt het artikel aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Artikel 15

Op artikel 15 werd een amendement ingediend (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2022/3) dat ertoe strekt het oorspronkelijk voorziene artikel in zijn geheel te vervangen. Voor nadere toelichting wordt verwezen naar de bij het amendement opgenomen verantwoording.

Ter stemming gelegd wordt amendement, en dus ook het nieuwe artikel, aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Afdeling 3. Successierechten – prijscourant

Artikel 16

Ter stemming gelegd, wordt het artikel aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Afdeling 4. Successierechten – stiefkinderen

Artikel 17

Ter stemming gelegd, wordt het artikel aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Stemming over het hoofdstuk

Ter stemming gelegd, wordt het aldus gewijzigde hoofdstuk aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Hoofdstuk 4. Budgettaire en financiële controle

Artikel 18

Ter stemming gelegd, wordt het artikel, en daarmee ook het hoofdstuk, aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Hoofdstuk 5. Vlaams Fonds voor de Lastendelging

Artikel 19

Ter stemming gelegd, wordt het artikel, en daarmee ook het hoofdstuk, aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Hoofdstuk 6. Kas-, schuld- en waarborgbeheer – Rapportering

Artikel 20

Ter stemming gelegd, wordt het artikel, en daarmee ook het hoofdstuk, aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Hoofdstuk 17. Slotbepalingen

Ter stemming gelegd wordt de algemene bepaling met betrekking tot de datum van inwerkingtreding, evenals de uitzonderingsbepalingen met betrekking tot de artikelen 16, 17, 18 en 20 aangenomen met 10 stemmen voor, bij 3 onthoudingen.

Eric VAN ROMPUY,
voorzitter

Peter VAN ROMPUY,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AGION	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
AGIV	Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen
BIV	belasting op de inverkeerstelling
DAR	Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid
EER	Europese Economische Ruimte
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
FFEU	Financieringsfonds voor Schuldafbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven
FOD	Federale Overheidsdienst
Gimv	Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
LRM	Limburgse Reconversie­maatschappij
Mina	Milieu en Natuur
OD XXIII	decreet betreffende het onderwijs XXIII
O&O	onderzoek en ontwikkeling
PMV	Participatie­Maatschappij Vlaanderen
pps	publiek-private samenwerking
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
SALK	Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
tbs	terbeschikkingstelling
VeK	vereffeningskrediet
VFLD	Vlaams Fonds voor de Lastendelging
Vinnof	Vlaams Innovatiefonds
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VLABEL	Vlaamse Belastingdienst
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VMSW	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VPM	Vlaamse Participatiemaatschappij
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie